

WYROK TRYBUNAŁu (trzecia izba)

z dnia 22 grudnia 2008 r. *

W sprawie C-487/06 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 Statutu Trybunału Sprawiedliwości,
wniesione w dniu 27 listopada 2006 r.,

British Aggregates Association, reprezentowane przez C. Pounceya, solicitor,
wspieranego przez L. Van den Hende, advocaat,

strona skarżąca,

w której drugą stroną są:

Komisja Wspólnot Europejskich, reprezentowana przez J. Fletta, B. Martenczuka
oraz T. Scharfa, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń
w Luksemburgu,

strona pozwana w pierwszej instancji,

* Język postępowania: angielski.

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, reprezentowane przez T. Harris, M. Hall oraz G. Facennę, działających w charakterze pełnomocników,

interwenient w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: A. Rosas, prezes izby, A. Ó Caoimh, J.N. Cunha Rodrigues (sprawozdawca), U. Lohmus i A. Arabadjiev, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Mengozzi,
sekretarz: R. Grass,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 17 lipca 2008 r.,

I - 10556

wydaje następujący

Wyrok

- ¹ W swym odwołaniu British Aggregates Association (zwane dalej „BAA” lub „wnoszącym odwołanie”) żąda uchylenia wyroku Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 13 września 2006 r. w sprawie T-210/02 British Aggregates przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II-2789 (zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”), którym Sąd oddalił jego skargę o stwierdzenie nieważności w części decyzji Komisji C (2002) 1478 wersja ostateczna z dnia 24 kwietnia 2002 r. dotyczącej sprawy pomocy państwa N 863/01 — Zjednoczone Królestwo/Opłata za wydobycie kruszywa (zwanej dalej „sporną decyzją”).

Okoliczności powstania sporu

- ² Okoliczności powstania sporu przedstawiono następująco w pkt 1–25 zaskarżonego wyroku:

„1 British Aggregates Association jest związkiem skupiającym małe niezależne przedsiębiorstwa zajmujące się eksploatacją kamieniołomów w Zjednoczonym Królestwie. Liczy on 55 członków, którzy eksploatują ponad 100 kamieniołomów.

- 2 Kruszywa to materiały okruskowe, chemicznie obojętne, wykorzystywane w sektorze budownictwa i robót publicznych. Mogą być one używane w postaci naturalnej, na przykład jako podsadzka lub podsypka, albo mieszane ze spoiwami takimi jak cement (co umożliwia otrzymanie betonu) lub bitum. Niektóre naturalne materiały okruskowe, takie jak piasek lub żwir, mogą być uzyskiwane w drodze przesiewania. Inne materiały, takie jak skała zwięzła, muszą być rozdrobnione przed przesiewaniem. Kruszywa wykorzystywane dla różnych celów muszą spełniać odpowiednie wymagania, a o tym, czy nadają się one do zamierzonych celów, przesądzają właściwości fizyczne pierwotnego materiału. Tak więc wymagania dla wypełniaczy są mniej surowe niż wymagania dotyczące podsypki drogowej, a te z kolei są mniej surowe niż wymagania dla powierzchni intensywnie użytkowanych, takich jak warstwy ścieralne dróg lub podsypki pod tory kolejowe. Szersza gama materiałów może być używana w charakterze kruszywa, jeżeli wymagania są mniejsze, podczas gdy materiały odpowiadające wyższym wymaganiom są mniej liczne.

Finance Act 2001

- 3 Artykuły 16–49 części drugiej Finance Act 2001 (ustawy budżetowej na rok 2001, zwanej dalej »ustawą«) oraz jej załączniki nr 4–10 ustanawiają Aggregates Levy (opłatę za wydobycie kruszywa, zwaną dalej »AGL« lub »opłatą«) w Zjednoczonym Królestwie.

- 4 Przepisy przewidujące wprowadzenie AGL weszły w życie w dniu 1 kwietnia 2002 r. na podstawie rozporządzenia wykonawczego do ustawy.

- 5 Ustawa została zmieniona na mocy art. 129–133 oraz załącznika nr 38 do Finance Act 2002 (ustawy budżetowej na rok 2002). Zmienione w ten sposób przepisy przewidują zwolnienia dotyczące odpadów (spoil) powstałych przy wydobyciu

niektórych minerałów, w szczególności łupka, łupka ilastego, gliny garncarskiej i kaolinu. Ponadto dodają one okres przejściowy na wprowadzenie tej opłaty w Irlandii Północnej.

6 AGL pobierana jest w wysokości 1,60 funta szterlinga (GBP) za tonę kruszywa będącego przedmiotem gospodarczego wykorzystania (art. 16 ust. 4 ustawy).

7 Artykuł 16 ust. 2 ustawy w zmienionym brzmieniu stanowi, że AGL staje się wymagalna, z chwilą gdy dana ilość kruszywa objętego tą opłatą staje się przedmiotem gospodarczego wykorzystania na terytorium Zjednoczonego Królestwa po dniu wejścia ustawy w życie. Opłata ta dotyczy zatem zarówno kruszywa przywożonego, jak i wydobywanego w Zjednoczonym Królestwie.

8 Artykuł 13 ust. 2 lit. a) rozporządzenia wykonawczego pozwala na skorzystanie z ulgi podatkowej, w przypadku gdy kruszywa objęte opłatą są wywożone lub transportowane poza Zjednoczone Królestwo bez poddawania ich dalszej obróbce.

9 Artykuł 17 ust. 1 ustawy w zmienionym brzmieniu stanowi:

»W rozumieniu niniejszej części 'kruszywo' oznacza (z zastrzeżeniem art. 18 poniżej) skałę, żwir lub piasek, jak również wszelkie materiały tymczasowo w nich zawarte lub naturalnie z nimi zmieszane«.

- 10 Artykuł 17 ust. 2 ustawy przewiduje, że kruszywo nie podlega opłacie w czterech przypadkach: jeśli jest wyraźnie zwolnione, jeśli uprzednio zostało użyte do celów budowlanych, jeśli uprzednio pobrana została od niego opłata za wydobywanie lub jeśli w dniu wejścia w życie ustawy nie znajdowało się w miejscu wydobywania.
- 11 Artykuł 17 ust. 3 i 4 ustawy w zmienionym brzmieniu przewiduje pewne zwolnienia od opłaty.
- 12 Ponadto art. 18 ust. 1, 2 i 3 ustawy w zmienionym brzmieniu określa sposoby obróbki zwolnione od opłaty oraz materiały, których zwolnienie to dotyczy.

Postępowanie administracyjne oraz spór przed sądem krajowym

- 13 Pismem z dnia 24 września 2001 r. do Komisji wpłynęła skarga (zwana dalej »pierwszą skargą«) pochodząca od dwóch przedsiębiorstw niezwiązanych w żaden sposób ze stroną skarżącą w niniejszym postępowaniu, wnoszących o nieujawnianie ich tożsamości zainteresowanemu państwu członkowskiemu zgodnie z art. 6 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. [88] traktatu WE (Dz.U. L 83, s. 1). Zasadniczo, zdaniem składających skargę do Komisji, wyłączenie niektórych materiałów spod zakresu zastosowania AGL, zwolnienie wywozu i wyłączenia dotyczące Irlandii Północnej stanowią pomoc państwa.
- 14 Pismem z dnia 20 grudnia 2001 r. Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej zgłosiło Komisji system pomocy państwa zatytułowany »Stopniowe wprowadzanie opłaty za wydobywanie kruszywa w Irlandii Północnej«.

15 Pismem z dnia 6 lutego 2002 r. Komisja przekazała temu państwu członkowskiemu streszczenie pierwszej skargi i wezwała je, po pierwsze, do przedstawienia swoich uwag na temat tej skargi, a po drugie, do dostarczenia uzupełniających informacji na temat AGL. Wezwanie to zostało wykonane pismem z dnia 19 lutego 2002 r.

16 W dniu 11 lutego 2002 r. strona skarżąca zaskarżyła AGL przed High Court of Justice [...]. Powoływała się między innymi na naruszenie wspólnotowych przepisów dotyczących pomocy państwa. Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2002 r. High Court of Justice oddalił skargę, lecz przyznał stronie skarżącej prawo do wniesienia apelacji do Court of Appeal [...]. Po wniesieniu apelacji przez stronę skarżącą Court of Appeal postanowił zawiesić postępowanie ze względu na wniesienie niniejszej skargi do Sądu.

17 Pismem z dnia 15 kwietnia 2002 r. strona skarżąca złożyła w międzyczasie do Komisji skargę na AGL (zwaną dalej „skargą złożoną przez stronę skarżącą”). Podniosła ona zasadniczo, że wyłączenie niektórych materiałów z zakresu zastosowania AGL, jak również zwolnienie wywozu od tej opłaty stanowi pomoc państwa. Natomiast wyłączenia dotyczące Irlandii Północnej zgłoszone przez władze Zjednoczonego Królestwa są niezgodne ze wspólnym rynkiem.

[Sporna] decyzja

18 W dniu 24 kwietnia 2002 r. Komisja wydała [sporną] decyzję o niewnoszeniu zastrzeżeń wobec AGL [...].

19 W dniu 2 maja 2002 r. treść [spornej] decyzji została podana do wiadomości strony skarżącej przez władze Zjednoczonego Królestwa. Strona skarżąca została formalnie powiadomiona przez Komisję o decyzji pismem z dnia 27 czerwca 2002 r.

20 W decyzji tej (motyw 43) Komisja uznała, że opłata nie zawiera elementów pomocy w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE, jako że jej zakres zastosowania uzasadniony jest logiką i charakterem systemu podatkowego. Ponadto, w ocenie Komisji, zgłoszone jej zwolnienie przyznane w odniesieniu do Irlandii Północnej jest zgodne ze wspólnym rynkiem.

21 Opisując zakres zastosowania AGL, Komisja zasadniczo podkreśla, że opłata ta pobierana jest od kruszywa naturalnego »oznaczającego kruszywo uzyskane z naturalnych złóż minerałów jako produkt pierwszego wydobycia«, złożone z »fragmentów skał, piasków i żwiru, nadające się do wykorzystania w stanie pierwotnym lub po obróbce mechanicznej, takiej jak rozdrabnianie, płukanie oraz przesiewanie« (motywy 8 i 9). Jeśli chodzi o materiały objęte wyłączeniem oraz o zamierzone cele opłaty, to w motywach 11–13 [spornej] decyzji Komisja wskazuje:

»AGL nie będzie pobierana od materiałów stanowiących produkty uboczne lub odpady innych procesów. Według władz brytyjskich do materiałów tych należą odpady łupka ilastego i kaolinu, odpady kopalniane, popiół, żużel wielkopiecowy, odpady szklane i gumowe. Podobnie, opłata ta nie będzie dotyczyć kruszywa z recyklingu, obejmującego skałę, piasek i żwir, które były już przynajmniej raz wykorzystane (przede wszystkim w sektorze budownictwa i robót publicznych).

Według władz brytyjskich wyłączenie tego rodzaju materiałów spod zakresu zastosowania AGL ma na celu zachęcenie do używania ich w charakterze materiałów budowlanych i zmniejszenie nadmiernego wydobycia kruszywa naturalnego, sprzyjając przez to racjonalnemu gospodarowaniu zasobami.

Wstępne przewidywania władz brytyjskich opierają się na założeniu, że AGL pozwoli na zmniejszenie rozmiarów popytu na kruszywo naturalne średnio o 20 mln t rocznie, w stosunku do rocznego popytu w Zjednoczonym Królestwie wynoszącego około 230–250 mln t«.

- 22 W odniesieniu do oceny dotyczącej zakresu zastosowania AGL [sporna] decyzja w [motywach] 29 i 31 stanowi:

»Komisja podnosi, że AGL będzie dotyczyła wyłącznie gospodarczego wykorzystania skał, piasku i żwiru używanego w charakterze kruszywa. Nie będzie dotyczyła tych materiałów w przypadku wykorzystywania ich do innych celów. AGL będzie pobierana jedynie od kruszywa naturalnego. Nie będzie pobierana od kruszywa uzyskiwanego jako produkt uboczny lub odpady innych procesów (kruszywo pochodne) ani od kruszywa z recyklingu. W konsekwencji Komisja ocenia, że AGL dotyczy wyłącznie niektórych sektorów działalności i niektórych przedsiębiorstw. Komisja stwierdza więc, że należy ocenić, czy zakres zastosowania AGL uzasadniony jest logiką i charakterem systemu podatkowego.

[...] Zjednoczone Królestwo, w ramach wykonywania przysługującej mu swobody określania swojego krajowego systemu podatkowego, zaplanowało AGL w taki sposób, aby zmaksymalizować wykorzystanie kruszywa z recyklingu lub innych produktów alternatywnych względem kruszywa naturalnego oraz aby promować racjonalne wykorzystywanie kruszywa naturalnego będącego zasobem nieodnawialnym. Związane z wydobyciem kruszywa szkody dla

środowiska, które Zjednoczone Królestwo próbuje ograniczyć za pomocą AGL, obejmują nadmierny hałas, zapylenie, ograniczenie różnorodności biologicznej oraz degradację krajobrazu».

23 W motywie 32 decyzji Komisja z powyższego wywodzi, że »AGL jest specyficzną opłatą o bardzo ograniczonym zakresie zastosowania, ustanowioną przez państwo członkowskie ze względu na szczególne cechy określonego sektora działalności«, oraz że »[s]truktura i zakres tej opłaty odzwierciedlają wyraźne rozróżnienie pomiędzy wydobywaniem kruszywa naturalnego, które to wydobywanie pociąga za sobą niepożądane następstwa dla środowiska, a produkcją kruszywa pochodnego lub kruszywa z recyklingu stanowiącą ważny wkład w obróbkę skał, piasku i żwiru będących skutkiem wydobywania lub innych prac albo innego rodzaju obróbki, przeprowadzanych zgodnie z prawem w innych celach«.

24 W odniesieniu do zwolnienia dotyczącego kruszywa wywożonego bez uprzedniego przetwarzania na terytorium Zjednoczonego Królestwa [sporna] decyzja w motywie 33 stanowi:

»[...] rozwiązanie to uzasadnione jest okolicznością, że kruszywo może być objęte zwolnieniem w Zjednoczonym Królestwie, jeśli jest wykorzystywane w ramach procesów produkcji objętych zwolnieniem (np. produkcja szkła, plastiku, papieru, nawozów i pestycydów). Biorąc pod uwagę, że władze brytyjskie nie mogą sprawować kontroli wykorzystania kruszywa poza swoim terytorium, zwolnienie dotyczące wywozu jest niezbędne dla zapewnienia eksporterom kruszywa pewności prawa oraz w celu uniknięcia nierównego traktowania wywozu kruszywa, który w innym przypadku objęty byłby zwolnieniem na terytorium Zjednoczonego Królestwa«.

25 W motywie 34 Komisja stwierdza:

»[z] charakteru i z ogólnej struktury tej opłaty wynika, że nie znajduje ona zastosowania do kruszywa pochodnego ani do kruszywa z recyklingu. Objęcie opłatą wydobycia kruszywa naturalnego przyczyni się do mniejszego wydobycia kruszywa pierwotnego, ograniczenia korzystania z surowców nieodnawialnych i zmniejszenia szkodliwych skutków dla środowiska. Komisja jest zatem zdania, że korzyści, jakie mogą powstać dla niektórych przedsiębiorstw w wyniku określenia zakresu zastosowania AGL, uzasadnione są charakterem i ogólną strukturą systemu podatkowego«.

Skarga przed Sądem i zaskarżony wyrok

- 3 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 12 lipca 2002 r. BAA wniósł skargę o stwierdzenie nieważności części spornej decyzji.
- 4 Postanowieniem z dnia 28 listopada 2002 r. Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej zostało dopuszczone do udziału w sprawie w charakterze interwenienta po stronie Komisji.
- 5 W uzasadnieniu skargi skarżący podniósł, po pierwsze, naruszenie art. 87 ust. 1 WE, po drugie, brak uzasadnienia, po trzecie, naruszenie przez Komisję ciążącego na niej obowiązku wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego, i po czwarte, uchybienie przez tę instytucję jej obowiązkom podczas wstępnego postępowania wyjaśniającego.

- 6 Nie zgłaszając formalnego zarzutu niedopuszczalności, Komisja zakwestionowała dopuszczalność skargi, podnosząc, że sporna decyzja nie dotyczy skarżącej indywidualnie w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE.
- 7 Zaskarżonym wyrokiem Sąd ze względów przedstawionych w pkt 45–68 tego wyroku uznał skargę za dopuszczalną. Ponadto oddalił zarzuty pierwszy i drugi rozpatrzone łącznie, a następnie zarzuty trzeci i czwarty ze względów przedstawionych odpowiednio w pkt 104–156, 163–173 i 177–180 zaskarżonego wyroku. W konsekwencji Sąd oddalił skargę w całości.

Żądania stron w postępowaniu odwoławczym

- 8 BAA wnosi do Trybunału o:

- oddalenie odwołania wzajemnego;
- uchylenie zaskarżonego wyroku;
- stwierdzenie nieważności spornej decyzji z wyjątkiem części dotyczącej zwolnienia obejmującego Irlandię Północną;

- obciążenie Komisji i interwenienta kosztami postępowania obu instancji.

9 Komisja wnosi do Trybunału o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie, że skarga była niedopuszczalna, lub w drugiej kolejności
- oddalenie odwołania jako niedopuszczalnego lub bezzasadnego;
- obciążenie BAA kosztami obu instancji.

10 Rząd Zjednoczonego Królestwa wnosi do Trybunału o oddalenie odwołania w całości.

W przedmiocie odwołania wzajemnego

- 11 Ponieważ odwołanie wzajemne wniesione przez Komisję dotyczy dopuszczalności skargi wniesionej przez BAA — kwestii o charakterze wstępnym w stosunku do istoty sprawy będącej przedmiotem odwołania — należy rozpoznać je w pierwszej kolejności.
- 12 Komisja twierdzi, że Sąd naruszył prawo, uznając skargę za dopuszczalną. Zarzut dzieli się na dwie części.

W przedmiocie pierwszej części zarzutu niedopuszczalności

Argumentacja stron

- 13 Zdaniem Komisji Sąd naruszył prawo, nie uwzględniając, że AGL jest środkiem o charakterze generalnym. Środek ten ustanawia podatek, którego warunki są określone w sposób ogólny i abstrakcyjny, stanowi zatem akt normatywny o charakterze generalnym dotyczący potencjalnie nieograniczonej liczby podmiotów w Zjednoczonym Królestwie.
- 14 Ponieważ pomoc jest środkiem o charakterze bezpośrednim i generalnym, sama decyzja, którą Komisja zatwierdza taki środek, ma charakter generalny i nie może

w konsekwencji być uznawana za akt dotyczący „indywidualnie” beneficjentów tego środka lub ich konkurentów w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE, wbrew temu, co orzekł Sąd.

- 15 Komisja przypomina w tym względzie, że jeżeli tak jak w niniejszej sprawie skarżąca kwestionuje zasadność decyzji o niewnoszeniu zastrzeżeń, orzecznictwo uzależnia dopuszczalność tego zarzutu od tego, czy pomoc będąca przedmiotem danej decyzji wpływa w sposób istotny na pozycję skarżącej na rynku. Natomiast gdyby skarżąca zamierzała kwestionować decyzję o niewszczynaniu formalnego postępowania wyjaśniającego, aby bronić swoich praw proceduralnych zagwarantowanych w art. 88 ust. 2 WE, wystarczy, że jest ona „stroną zainteresowaną” w rozumieniu tego przepisu, aby mogła kwestionować tę decyzję (zob. podobnie wyroki z dnia 19 maja 1993 r. w sprawie C-198/91 Cook przeciwko Komisji, Rec. s. I-2487, pkt 23, i z dnia 15 czerwca 1993 r. w sprawie C-225/91 Matra przeciwko Komisji, Rec. s. I-3203, pkt 17).
- 16 Bardziej surowe kryterium niż kryterium oddziaływania w sposób istotny na pozycję rynkową skarżącej należy stosować w celu sprawdzenia, czy dany środek dotyczy jej indywidualnie, jeżeli tak jak w niniejszym przypadku system pomocy ma charakter generalny (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 2 lutego 1988 r. w sprawach połączonych 67/85, 68/85 i 70/85 Kwekerij van der Kooy i in. przeciwko Komisji, Rec. s. 219, pkt 15, oraz wyroki Sądu z dnia 5 czerwca 1996 r. w sprawie T-398/94 Kahn Scheepvaart, Rec. s. II-477, pkt 39–41, jak również z dnia 11 lutego 1999 r. w sprawie T-86/96 Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen i Hapag-Lloyd przeciwko Komisji, Rec. s. II-179, pkt 45).
- 17 Komisja zauważa ponadto, że pomimo generalnego charakteru środka, Sąd w pkt 58–66 zaskarżonego wyroku oparł się w wyłącznie na zgłoszonych skutkach AGL dla sytuacji konkurencyjnej trzech członków BAA. Wybór tych trzech członków nie jest uzasadniony żadną okolicznością, która byłaby dla nich specyficzna.

- 18 Poza tym członkowie BAA nie są jedynymi przedsiębiorstwami odczuwającymi negatywne skutki opłaty. AGL oddziałuje negatywnie na wiele innych przedsiębiorstw i ze względu na obiektywny i abstrakcyjny charakter, w jaki zdefiniowany jest obowiązek uiszczenia opłaty, liczba przedsiębiorstw, których ona dotyczy, jest potencjalnie nieograniczona. W konsekwencji decyzja zatwierdzająca AGL nie dotyczy indywidualnie żadnego z zainteresowanych przedsiębiorstw.
- 19 Potwierdzenie stanowiska przyjętego przez Sąd miałooby istotne skutki systemowe, gdyż decyzje Komisji dotyczące środków, wobec których podnoszono by, iż stanowią pomoc o charakterze generalnym, w szczególności mających postać przepisów podatkowych, stałyby się wówczas zaskarżalne przez potencjalnie nieograniczoną liczbę osób, prowadząc do pozbawienia jakiegokolwiek znaczenia pojęcia „oddziaływania indywidualnego” w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE.
- 20 BAA ze swej strony zauważa najpierw, że Sąd stwierdził, iż spełniał on kryterium istotnego wpływu na pozycję skarżącego na danym rynku. Sąd nie musiał zatem badać, czy okoliczność, iż jest on „stroną zainteresowaną” w rozumieniu art. 88 ust. 2 WE, była wystarczająca do stwierdzenia dopuszczalności skargi, w przypadku gdy podniósł on inne zarzuty niż zarzut dotyczący uchybienia przez Komisję obowiązkowi wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego.
- 21 Zdaniem BAA Sąd nie naruszył prawa z tego powodu, że nie uwzględnił, iż AGL jest środkiem o charakterze generalnym. Orzecznictwo nie rozróżnia bowiem pomiędzy charakterem generalnym lub indywidualnym danego środka w ramach badania dopuszczalności skargi o stwierdzenie nieważności wniesionej przez konkurenta na decyzję przyjętą na podstawie art. 88 ust. 3 WE.

22 Poza tym jeżeli to, czy środek wprowadzający pomoc ma charakter generalny, czy charakter decyzji indywidualnej, mogłoby stanowić kryterium dopuszczalności powództwa wniesionego przez jednego z beneficjentów tej pomocy, nie może tak być w przypadku skargi wniesionej przez konkurenta. Charakter, jaki przybiera środek wprowadzający pomoc, nie powinien mieć wpływu na liczbę konkurentów, których on dotyczy, ani na sposób, w jaki ich dotyczy. Zdaniem BAA subwencja „indywidualna” wypłacona konkretnemu przedsiębiorstwu może zatem dotyczyć nieokreślonej liczby konkurentów, z których wszyscy mogą odczuwać jej wpływ w ich charakterze konkurentów.

23 Wyżej wymienione wyroki w sprawie Kwekerij van der Kooy i in. przeciwko Komisji oraz w sprawie Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen i Hapag-Lloyd przeciwko Komisji są w sposób oczywisty nieistotne, gdyż rozstrzygano w nich wniesione przez potencjalnych beneficjentów skargi na decyzje na podstawie art. 88 ust. 2 WE. W wyżej wymienionym wyroku w sprawie Kahn Scheepvaart przeciwko Komisji nie wykazano wpływu pomocy na sytuację konkurencyjną skarżącej, podczas gdy w niniejszym przypadku Sąd stwierdził, że wpływ wspomnianej pomocy na sytuację konkurencyjną członków BAA jest istotny.

Ocena Trybunału

24 W pierwszej części tego zarzutu Komisja kwestionuje dokonaną przez Sąd ocenę dopuszczalności skargi, w której stwierdził on, że sporna decyzja dotyczy BAA „indywidualnie” w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE, podczas gdy ze względu na charakter generalny tej decyzji Sąd powinien był stwierdzić, że nie dotyczyła ona BAA indywidualnie.

- 25 Zgodnie z art. 230 akapit czwarty WE osoba fizyczna lub prawna może wnieść skargę na decyzję skierowaną do innej osoby wyłącznie w sytuacji, gdy decyzja ta dotyczy jej bezpośrednio i indywidualnie.
- 26 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem podmioty inne niż adresaci decyzji mogą utrzymywać, iż decyzja ta dotyczy ich indywidualnie, tylko wtedy gdy ma ona wpływ na ich sytuację ze względu na szczególne dla nich cechy charakterystyczne lub na sytuację faktyczną, która odróżnia je od wszelkich innych osób, i w związku z tym indywidualizuje w sposób podobny jak adresata decyzji (zob. w szczególności wyroki: z dnia 15 lipca 1963 r. w sprawie 25/62 Plaumann przeciwko Komisji, Rec. s. 197, s. 223; ww. w sprawie Cook przeciwko Komisji, pkt 20; ww. w sprawie Matra przeciwko Komisji, pkt 14; z dnia 13 grudnia 2005 r. w sprawie C-78/03 P Komisja przeciwko Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, Zb.Orz. s. I-10737, pkt 33, oraz z dnia 11 września 2008 r. w sprawach połączonych C-75/05 P i C-80/05 P Niemcy i in. przeciwko Kronofrance, dotychczas nieopublikowany w Zbiorze, pkt 36).
- 27 Ze względu na to, że niniejsza skarga dotyczy decyzji Komisji z dziedziny pomocy państwa, należy przypomnieć, iż w ramach postępowania kontrolnego w sprawie pomocy państwa ustanowionej w art. 88 WE należy odróżnić, po pierwsze, wstępną fazę badania pomocy ustanowioną w ust. 3 tego artykułu, mającą na celu jedynie umożliwienie Komisji sformułowania wstępnej opinii w sprawie częściowej lub całkowitej zgodności danej pomocy, i po drugie, fazę badania, o której mowa w art. 88 ust. 2 WE. Tylko w ramach tej drugiej fazy, która ma umożliwić Komisji uzyskanie kompletnych informacji o całości danych w sprawie, traktat nakłada na Komisję obowiązek wezwania zainteresowanych stron do przedstawienia uwag (zob. ww. wyroki w sprawie Cook przeciwko Komisji, pkt 22, i w sprawie Matra przeciwko Komisji, pkt 16; wyrok z dnia 2 kwietnia 1998 r. w sprawie C-367/95 P Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, Rec. s. I-1719, pkt 38; ww. wyroki w sprawie Komisja przeciwko Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, pkt 34, oraz w sprawie Niemcy i in. przeciwko Kronofrance, pkt 37).

- 28 Wynika z tego, że w sytuacji, gdy bez wszczynania formalnego postępowania wyjaśniającego ustanowionego w art. 88 ust. 2 WE Komisja stwierdzi, w drodze decyzji wydanej na podstawie ust. 3 tego artykułu, iż pomoc jest zgodna ze wspólnym rynkiem, beneficjenci gwarancji proceduralnych zawartych w ust. 2 mogą wymusić ich poszanowanie tylko wtedy, gdy mają możliwość zakwestionowania tej decyzji przed sądem wspólnotowym. Z tych względów sąd wspólnotowy uznaje za dopuszczalną skargę o stwierdzenie nieważności takiej decyzji, wniesioną przez zainteresowanego w rozumieniu art. 88 ust. 2 WE, jeżeli strona skarżąca poprzez wniesienie skargi zmierza do poszanowania praw procesowych przyznanych mu w tym postanowieniu (ww. wyroki w sprawie Komisja przeciwko Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, pkt 35 i przytoczone orzecznictwo, oraz w sprawie Niemcy i in. przeciwko Kronofrance, pkt 38).
- 29 Trybunał miał okazję wyjaśnić, że zainteresowanymi stronami są osoby, przedsiębiorstwa oraz stowarzyszenia, których interesy może naruszać przyznana pomoc, czyli w szczególności konkurencyjne wobec beneficjentów tej pomocy przedsiębiorstwa oraz organizacje zawodowe (ww. wyroki w sprawie Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, pkt 41, w sprawie Komisja przeciwko Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, pkt 36, jak również w sprawie Niemcy i in. przeciwko Kronofrance, pkt 39).
- 30 Natomiast jeżeli skarżący kwestionuje zasadność samej decyzji w sprawie pomocy, sam fakt, że może on być postrzegany jako zainteresowana strona w rozumieniu art. 88 ust. 2 WE, nie może wystarczać do stwierdzenia dopuszczalności skargi. Skarżący musi zatem wykazać, że posiada status szczególny w rozumieniu wyżej wymienionego wyroku w sprawie Plaumann przeciwko Komisji. Byłoby tak w szczególności w przypadku, gdyby pomoc będąca przedmiotem danej decyzji miała istotny wpływ na pozycję skarżącego na rynku (wyrok z dnia 28 stycznia 1986 r. w sprawie 169/84 Cofaz i in. przeciwko Komisji, Rec. s. 391, pkt 22–25; ww. wyroki w sprawie Komisja przeciwko Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, pkt 37, jak również w sprawie Niemcy i in. przeciwko Kronofrance, pkt 40).
- 31 Wbrew stanowisku Komisji charakter generalny spornej decyzji, który wynika z tego, że jej przedmiotem jest zatwierdzenie systemu podatkowego, który znajduje zastosowanie do kategorii podmiotów określonych w sposób generalny i abstrakcyjny, nie blokuje stosowania przywołanego orzecznictwa.

32 Trybunał wielokrotnie orzekał, iż nawet jeżeli dany akt ze swej natury oraz ze względu na swój zakres ma charakter generalny, albowiem znajduje zastosowanie do ogółu zainteresowanych podmiotów gospodarczych, może dotyczyć w sposób indywidualny niektórych spośród nich (zob. podobnie wyrok z dnia 18 maja 1994 r. w sprawie C-309/89 Codorniu przeciwko Radzie, Rec. s. I-1853, pkt 19, oraz z dnia 22 czerwca 2006 r. w sprawach połączonych C-182/03 i C-217/03 Belgia i Forum 187 przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-5479, pkt 58).

33 Odnosnie do dopuszczalności skargi o stwierdzenie nieważności dotyczącej ogólnego systemu pomocy Trybunał orzekł ostatnio w szczególności, że można było uznać, że dany akt dotyczy indywidualnie stowarzyszenia powołanego do ochrony wspólnych interesów określonej kategorii podmiotów, które zmierzało do stwierdzenia nieważności zaskarżonej decyzji co do istoty, o ile „pozycja rynkowa [jego] członków [...] została istotnie naruszona” wskutek systemu pomocy będącego przedmiotem spornej decyzji (zob. ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, pkt 70).

34 Ponadto, jak stwierdził rzecznik generalny w pkt 40–43 opinii, z wyroków cytowanych przez Komisję nie można wyprowadzić bronionej przez nią tezy, że w przypadku gdy sporna decyzja dotyczy ogólnego systemu pomocy, należy stosować kryterium bardziej surowe niż kryterium istotnego wpływu na pozycję rynkową.

35 Z powyższego wynika, że niezależnie od tego, czy dana pomoc ma charakter indywidualny czy generalny, jeżeli skarżący kwestionuje samą zasadność decyzji w sprawie pomocy, zobowiązany jest wykazać, że ma on „szczególny status” w rozumieniu wyżej wymienionego wyroku w sprawie Plaumann przeciwko Komisji,

co ma miejsce w szczególności, kiedy pozycja skarżącego na danym rynku została istotnie naruszona wskutek pomocy będącej przedmiotem danej decyzji.

36 W konsekwencji wymagając wykazania, że pozycja BAA na danym rynku została istotnie naruszona wskutek przyjęcia spornej decyzji, Sąd właściwie zastosował orzecznictwo przypominane w pkt 30 niniejszego wyroku.

37 W pkt 54 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził bowiem, czemu Komisja nie zaprzeczyła, że BAA nie ograniczył się jedynie do zakwestionowania odmowy wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego, ale zakwestionował również zasadność spornej decyzji.

38 Również zgodnie z prawem, w celu zweryfikowania, czy zachowano przesłankę, zgodnie z którą akt musi dotyczyć danego przedsiębiorstwa indywidualnie w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE, Sąd zbadał, czy BAA wskazał w odpowiedni sposób powody, dla których AGL mogła wpłynąć w istotny sposób na pozycję co najmniej jednego z jego członków na rynku kruszyw.

39 Wbrew twierdzeniom Komisji i jak słusznie stwierdził Sąd w pkt 47 zaskarżonego wyroku, skarga wniesiona przez związek działający w miejsce jednego lub kilku jego członków, którym przysługiwałaby legitymacja czynna do wniesienia własnej skargi, jest dopuszczalna (zob. w szczególności podobnie postanowienie z dnia 18 grudnia 1997 r. w sprawie C-409/96 P Sveriges Betodlares i Henrikson przeciwko Komisji, Rec. s. I-7531, pkt 46 i 47).

40 Należy zatem odrzucić również zarzut Komisji dotyczący arbitralnego i nieuzasadnionego wyboru trzech członków BAA, których sytuacja konkurencyjna została uwzględniona w celu zweryfikowania, czy należy uznać, że decyzja dotyczy wnoszącego odwołanie „indywidualnie” w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE.

41 W świetle powyższego należy oddalić pierwszą część zarzutu niedopuszczalności podniesionego przez Komisję.

W przedmiocie drugiej części zarzutu niedopuszczalności

Argumentacja stron

42 Komisja podnosi, że Sąd naruszył prawo, nie badając, czy sytuacja konkurencyjna członków BAA była naruszona w sposób istotny, ponieważ uznał, że warunek ten był spełniony, na podstawie informacji wyrwanych z kontekstu i bez uwzględnienia ogólnej sytuacji na rynku.

43 Jeżeli chodzi o trzy przedsiębiorstwa, do których odnosi się BAA, Sąd stwierdził w każdym przypadku, że pewna część ich produkcji jest objęta AGL i że opodatkowane produkty są konkurencyjne wobec innych produktów nieopodatkowanych. Niemniej Sąd nie wskazał powodów, dla których w odniesieniu do wymienionych przedsiębiorstw miał miejsce „istotny wpływ na ich sytuację konkurencyjną” w rozumieniu orzecznictwa. W szczególności Sąd nie wskazał skutków tej konkurencji pod względem

cenowym, udziału w rynku lub rentowności przedsiębiorstw, wbrew wymogom wynikającym z orzecznictwa, zgodnie z którym przedsiębiorstwo nie może powoływać się jedynie na to, że jest konkurencyjne wobec przedsiębiorstwa będącego beneficjentem pomocy, lecz zobowiązane jest ponadto wykazać, że znajduje się ono w sytuacji, która indywidualizuje je w sposób analogiczny do adresata.

44 Zdaniem Komisji istnieje możliwość, że udział w rynku produktów objętych AGL może się zmniejszyć w porównaniu do innych produktów i sektorów i że nie jest wykluczone, iż taki globalny regres udziału w rynku może wpłynąć na każde inne przedsiębiorstwo Zjednoczonego Królestwa produkujące kruszywa. Niemniej efekt ten ma charakter sektorowy i nie jest spowodowany szczególną okolicznością specyficzną dla indywidualnego przedsiębiorstwa w porównaniu z innymi przedsiębiorstwami danego sektora. Z tych powodów wykładnia Sądu, zgodnie z którą wpływ na dane przedsiębiorstwo może być istotny, nawet jeżeli jego sytuacja wcale nie różni się od sytuacji innych przedsiębiorstw, jest niezgodna z art. 230 akapit czwarty WE, tak jak jest on interpretowany przez Trybunał.

45 BAA utrzymuje, że nawet zakładając, iż kryterium dopuszczalności znajdującym zastosowanie w niniejszym przypadku jest bardziej surowe kryterium istotnego wpływu na pozycję skarżącej na danym rynku, które zostało przyjęte przez Sąd, Sąd słusznie stwierdził, że wpływ na członków skarżącej miał charakter istotny. BAA dostarczył szczegółowych informacji dotyczących wpływu AGL na sytuację konkurencyjną niektórych jego członków i Sąd oparł się na tych wyjaśnieniach, stwierdzając, że sytuacja konkurencyjna członków BAA została naruszona w sposób istotny. Ocena Sądu stanowi kwestię faktyczną, która nie podlega kontroli Trybunału w ramach odwołania.

Ocena Trybunału

⁴⁶ W drugiej części zarzutu niedopuszczalności Komisja kwestionuje analizę, na podstawie której Sąd stwierdził istotny wpływ na pozycję skarżącej na rynku. Komisja zarzuca Sądowi zasadniczo, że nie wskazał powodów, dla których wpływ na sytuację konkurencyjną wspomnianych przedsiębiorstw miał charakter istotny, a w szczególności nie wskazał skutków tej konkurencji pod względem cenowym, udziału w rynku lub rentowności przedsiębiorstw, wbrew wymogom wynikającym z orzecznictwa, zgodnie z którym przedsiębiorstwo nie może powoływać się na jedynie na to, że jest konkurencyjne wobec przedsiębiorstwa będącego beneficjentem.

⁴⁷ Należy zaznaczyć, że jeżeli chodzi o określenie „istotnego wpływu na pozycję” skarżącej na danym rynku, Trybunał wyjaśnił, że sama okoliczność, iż dany akt jest w stanie wywrzeć pewien wpływ na stosunki konkurencji panujące na danym rynku i że zainteresowane przedsiębiorstwo znajdowało się w jakimkolwiek stosunku konkurencji wobec beneficjenta tego aktu, w żadnym razie nie może być wystarczająca do stwierdzenia, że wspomniany akt może dotyczyć tego przedsiębiorstwa indywidualnie (zob. w szczególności wyrok z dnia 22 listopada 2007 r. w sprawie C-525/04 P Hiszpania przeciwko Lenzing, Zb.Orz. s. I-9947, pkt 32).

⁴⁸ Przedsiębiorstwo nie może więc powoływać się jedynie na okoliczność, że jest konkurentem przedsiębiorstwa będącego beneficjentem pomocy, lecz musi ono ponadto udowodnić, że znajduje się w sytuacji faktycznej, która indywidualizuje je w sposób analogiczny do adresata decyzji (zob. w szczególności ww. wyrok w sprawie Hiszpania przeciwko Lenzing, pkt 33).

49 W niniejszym przypadku, wbrew twierdzeniom Komisji, Sąd nie ograniczył się do stwierdzenia zwykłego stosunku konkurencji między członkami BAA i przedsiębiorstwami nieobjętymi AGL.

50 Z pkt 55–62 zaskarżonego wyroku wynika bowiem, że zanim Sąd stwierdził w pkt 63 tego wyroku, iż sporny środek mógł wpłynąć na sytuację konkurencyjną niektórych jego członków i że „wpływ ten miał istotny charakter”, oparł się na następujących argumentach:

- AGL ma na celu przesunięcie części popytu na kruszywo naturalne na inne produkty objęte zwolnieniem, aby zachęcić do ich wykorzystywania w charakterze kruszywa i zmniejszyć wydobycie kruszywa naturalnego. Zgodnie z przewidywaniami władz brytyjskich, które zostały powtórzone w zaskarżonej decyzji i które nie były kwestionowane, opłata ta pozwoli na zmniejszenie popytu na kruszywo naturalne średnio o około 8–9% rocznie (pkt 55 zaskarżonego wyroku);
- zgodnie z informacjami niekwestionowanymi ani przez Komisję, ani przez rząd Zjednoczonego Królestwa, niektórzy członkowie strony skarżącej, a zwłaszcza Torrington Stone, Sherburn Stone Co. Ltd oraz Cloburn Quarry, są bezpośrednimi konkurentami producentów zwolnionych materiałów, które stały się konkurencyjne dzięki wprowadzeniu AGL (pkt 58 zaskarżonego wyroku);
- Torrington Stone, eksploatująca kamieniołom w Devon, produkuje nieobrobiony kamień budowlany oraz kamień elewacyjny, sprzedawane średnio po [poufne] (1) GBP za tonę przy odbiorze z kamieniołomu, jak również kamień budowlany obrobiony, sprzedawany średnio po [poufne] GBP za tonę przy odbiorze z kamieniołomu. Produkty te stanowią 3–5% wydobywanego kamienia. Pozostałe 95% stanowią produkty pochodne lub produkty uboczne, w tym przypadku zwykła podsadzka (sprzedawana średnio po [poufne] GBP za tonę przy odbiorze z kamieniołomu) oraz podsadzka kruszona (sprzedawana średnio po

[poufne] za tonę przy odbiorze z kamieniołomu). Jedynie obrobiony kamień budowlany nie jest objęty AGL. Przed wprowadzeniem tej opłaty podsadzka była sprzedawana w promieniu 50 kilometrów. Od jej wprowadzenia z podsadzką konkurują materiały pochodne, w szczególności z kamieniołomów kaolinu znajdujących się w odległości ponad 80 kilometrów, których nie obejmuje AGL (pkt 59 zaskarżonego wyroku);

- Sherburn Stone Co. Ltd, eksploatująca między innymi kamieniołom Yorkshire, produkowała materiały o wysokich parametrach technicznych przeznaczone do produkcji betonu o wysokiej wytrzymałości. Produkty te, stanowiące 50% wydobywanego kamienia, których średnia cena sprzedaży wynosi [poufne] GBP za tonę przy odbiorze z kamieniołomu, są objęte AGL. Z pozostałych 50% wydobywanego kamienia Sherburn Stone Co. Ltd wytwarza miał oraz odpady ilaste, które mogą być wykorzystywane jako podsadzka i które sprzedawane są średnio po [poufne] GBP za tonę przy odbiorze z kamieniołomu. Od wprowadzenia AGL sprzedaż owych produktów pochodnych stała się trudniejsza, a ich zapasami nie da się już gospodarować (pkt 60 zaskarżonego wyroku);

- Cloburn Quarry, eksploatująca kamieniołom w Szkocji, wyspecjalizowała się w produkcji kruszywa wysokiej jakości, z którym mogą być związane wyższe koszty transportu. Wszystkie jej produkty podlegają AGL. Produkowane przez to przedsiębiorstwo grys czerwony oraz granit o wyższych parametrach technicznych, wykorzystywane między innymi jako podsypka lub do produkcji betonu o wysokiej wytrzymałości oraz razem z asfaltem, sprzedawane po średniej cenie [poufne] GBP za tonę przy odbiorze z kamieniołomu, nie mają konkurencji w postaci materiałów niepodlegających opłacie, stanowiących produkty pochodne powstałe przy produkcji kaolinu i łupków. Natomiast 25% produktów pochodnych wydobywanych z kamieniołomu Cloburn, które stanowią przede wszystkim miał sprzedawany jako podsadzka po średniej cenie [poufne] GBP za tonę przy odbiorze z kamieniołomu, konkuruje z materiałami niepodlegającymi opłacie (pkt 61 zaskarżonego wyroku);

- działalność tych przedsiębiorstw na rynku kruszywa nie ma charakteru czysto marginalnego w porównaniu z ich główną działalnością, a z wyżej przytoczonych danych liczbowych wynika, że gospodarcze wykorzystanie produktów pochodnych w charakterze kruszywa stanowi stosunkowo ważną część działalności wymienionych przedsiębiorstw (pkt 62 zaskarżonego wyroku).

51 Podobnie Sąd oparł się na następujących argumentach w celu stwierdzenia, że sporny środek wprowadzony przez państwo, w zakresie w jakim dotyczył zwolnienia wywozu, mógł wpłynąć na sytuację konkurencyjną niektórych jego członków i że wpływ ten miał charakter istotny:

- BAA utrzymuje, że zwolnienie to ma niekorzystny wpływ na pozycję konkurencyjną tych spośród jego członków, którzy dokonują wywozu w niewielkim zakresie lub wcale, w odróżnieniu od swoich najważniejszych konkurentów na rynku w Zjednoczonym Królestwie. Zwolnienie wywozu przyznaje bowiem ich konkurentom, a w szczególności przedsiębiorstwu eksploatującemu kamieniołom Glensanda, z którego pochodzi ponad 90% wywożonego kruszywa, korzyść w postaci braku strat odbijających się na cenie ich produktów wprowadzanych do obrotu w Zjednoczonym Królestwie. Członkowie wnoszącego odwołanie zmuszani są natomiast do sprzedawania swojego podlegającego opłacie kruszywa ze stratą oraz do przenoszenia ciężaru opłaty na wszystkie swoje produkty (pkt 65 zaskarżonego wyroku);
- zwolnienie wywozu może mieć istotny wpływ na pozycję konkurencyjną co najmniej jednego z członków strony skarżącej, która wskazuje, czemu nie przeczą ani Komisja, ani interwenient, że na rynku granitu o wysokich parametrach technicznych, używanego w szczególności jako podsypka pod tory kolejowe (podlegającego AGL), Cloburn Quarry pozostaje w stosunku bezpośredniej konkurencji z kamieniołomem Glensanda, znajdującym się, podobnie jak kamieniołomy eksploatowane przez Cloburn Quarry, w Szkocji. Jak BAA podniósł w replice, i czemu nie zaprzeczyły pozostałe strony, kamieniołom Glensanda dokonuje wywozu 50% swojej produkcji. Zwolnienie wywozu materiałów o niskich parametrach technicznych przynosi w ten sposób przedsiębiorstwu eksploatującemu taki kamieniołom przewagę nad konkurencją na rynku kruszywa o wysokich

parametrach technicznych w Szkocji, w zakresie, w jakim — w odróżnieniu od Cloburn Quarry, sprzedającej w Zjednoczonym Królestwie kruszywo o niskich parametrach technicznych ze stratą i odrabiającej tę stratę na cenach materiałów o wysokich parametrach technicznych — całkowita kwota AGL, którą kamieniołom Glensanda musi przerzucić na swoich klientów na rynku krajowym, jest proporcjonalnie mniejsza o połowę w porównaniu z kwotą przerzucaną przez konkurenta niedokonującego wywozu (pkt 66 zaskarżonego wyroku).

52 Z powyższego wynika, że Sąd — daleki od ograniczenia się do stwierdzenia istnienia zwykłego stosunku konkurencji między członkami BAA i przedsiębiorstwami niepodlegającymi AGL — faktycznie zbadał, czy sporny środek wprowadzony przez państwo mógł wpłynąć na sytuację konkurencyjną niektórych jego członków i czy wpływ ten miał charakter istotny.

53 Wbrew temu, co twierdzi Komisja, z orzecznictwa Trybunału nie wynika, że taki szczególny status, odróżniający „podmiot inny niż adresaci decyzji” w rozumieniu wyżej wymienionego wyroku w sprawie Plaumann przeciwko Komisji od jakiegokolwiek innego podmiotu gospodarczego, musi wynikać z takich okoliczności jak znaczny spadek obrotów, znaczne straty finansowe lub istotne obniżenie udziałów w rynku w następstwie przyznania spornej pomocy. Przyznanie pomocy państwa może naruszać sytuację konkurencyjną danego podmiotu gospodarczego również w inny sposób, w szczególności powodując utratę zysku lub rozwój mniej korzystny niż w przypadku braku takiej pomocy. Podobnie stopień tego naruszenia może się różnić w zależności od wielu czynników, jak w szczególności struktura danego rynku lub charakter spornej pomocy. Wykazanie istotnego naruszenia pozycji danego konkurenta na rynku nie

może być więc ograniczone do obecności pewnych elementów wskazujących na spadek jego wyników handlowych lub finansowych (ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Lenzing, pkt 34 i 35).

54 Komisja zarzuca Sądowi ponadto, że stwierdził, iż wpływ na sytuację BAA miał istotny charakter, chociaż jego sytuacja nie różni się w ogóle do sytuacji wielu innych przedsiębiorstw, podczas gdy powinien był zastosować bardziej surowe kryterium dla ustalenia skutków dla pozycji konkurencyjnej skarżącego w obliczu ogólnego systemu pomocy takiego jak w niniejszym przypadku.

55 Niemniej jak zostało stwierdzone w pkt 35 niniejszego wyroku, z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że niezależnie od tego, czy dana pomoc ma charakter indywidualny, czy generalny, jeżeli skarżący kwestionuje samą zasadność decyzji w sprawie pomocy, zobowiązany jest wykazać, że ma on „szczególny status” w rozumieniu wyżej wymienionego wyroku w sprawie Plaumann przeciwko Komisji, co ma miejsce w szczególności, kiedy pozycja skarżącego na danym rynku została istotnie naruszona wskutek pomocy będącej przedmiotem spornej decyzji (zob. w szczególności ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, pkt 70).

56 Jeżeli taki wpływ zostanie wykazany, okoliczność, że nieograniczona liczba innych konkurencyjnych przedsiębiorstw może powołać się na analogiczną szkodę, nie stanowi przeszkody dopuszczalności skargi skarżącego przedsiębiorstwa. Jak stwierdził ponadto rzecznik generalny w pkt 65 opinii, wyraźnym celem AGL jest bezpośredni wpływ na strukturę danego rynku poprzez przeniesienie części popytu z kruszywa naturalnego na jego substytuty w taki sposób, że opłata ta ma właśnie wywrzeć wpływ na pozycję konkurencyjną przedsiębiorstw działających na rynku.

- 57 Sąd nie naruszył zatem prawa, badając warunek dotyczący bezpośredniego oddziaływania na wnoszącego odwołanie.
- 58 Uwzględniając powyższe, należy odrzucić drugą część zarzutu niedopuszczalności. W konsekwencji odwołanie wzajemne należy oddalić w całości.

W przedmiocie odwołania głównego

- 59 BAA podnosi sześć zarzutów w uzasadnieniu odwołania. Zarzuca on, że Sąd naruszył prawo:

- dokonując oceny istnienia pomocy państwa w sposób nieobiektywny;
- nie stosując właściwej „normy kontroli”;
- oceniając w sposób błędny „charakter i ogólną strukturę” AGL;
- w odniesieniu do zwolnienia wywozu;

- potwierdzając, że Komisja nie miała obowiązku wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego;

- stwierdzając, że sporna decyzja była odpowiednio uzasadniona.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego błędnej oceny istnienia pomocy państwa

⁶⁰ BAA podnosi trzy argumenty na poparcie tego zarzutu. Przede wszystkim Sąd nie zastosował obiektywnego pojęcia pomocy państwa, co wynika jego zdaniem w szczególności z pkt 117 zaskarżonego wyroku. Następnie w pkt 120 i 121 tego wyroku niesłusznie odróżnił niniejszą sprawę od okoliczności faktycznych będących przedmiotem postępowania, w którym zapadł wyrok z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawie C-143/99 *Adria-Wien Pipeline i Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, Rec. s. I-8365. W końcu Sąd naruszył prawo, przyznając, że podatek ekologiczny nie jest selektywny, ponieważ dotyczy on szczególnego sektora, nie dając dokładnej definicji tego sektora.

W przedmiocie pierwszej i drugiej części zarzutu pierwszego

⁶¹ Ponieważ pierwsza i druga część zarzutu pierwszego są ściśle ze sobą związane, należy rozpatrzyć je łącznie.

— Argumentacja stron

- ⁶² BAA uważa, że Sąd dokonał oceny istnienia pomocy państwa w sposób nieobiektywny. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem środek podatkowy stosowany w sposób selektywny do sektorów podobnych pod względem realizowanego celu należy zakwalifikować jako pomoc państwa (zob. podobnie wyrok z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie C-75/97 Belgia przeciwko Komisji, Rec. s. I-3671, pkt 31).
- ⁶³ Okoliczność, iż środek podatkowy realizuje cele polityki ogólnej, nie stanowi przeszkody do zakwalifikowania tego środka jako pomocy państwa. W konsekwencji rozróżnienia wprowadzone przez opłatę ekologiczną mogą uniknąć zakwalifikowania jako pomocy państwa jedynie, gdy są one uzasadnione celami ochrony środowiska właściwymi tej opłacie.
- ⁶⁴ Natomiast zdaniem BAA Sąd przyjął inne stanowisko w pkt 117 zaskarżonego wyroku, potwierdzone w pkt 115 i 128 tego wyroku, z którego wynika, że selektywność nie występuje, jeżeli państwo członkowskie nakłada podatki ekologiczne na określone sektory lub na określone towary lub konkretne usługi, lecz nie nakłada tych podatków ekologicznych na wszystkie podobne rodzaje działalności wywierające „porównywalny wpływ” na środowisko lub na wszystkie sektory eksploatacji kamieniołomów i kopalni mających „taki sam wpływ” na środowisko.
- ⁶⁵ Innymi słowy Sąd wyraźnie stwierdził, że przedsiębiorstwa opodatkowane i nieopodatkowane znajdują się w sytuacji porównywalnej pod względem celu środowiskowego realizowanego przez omawiany środek, nie stwierdzając jednak, że różnice te prowadzą do selektywności oraz do pomocy państwa, nawet jeżeli — jak uznał Sąd w pkt 128 zaskarżonego wyroku — rozwiązanie takie jest uzasadnione względami zachowania międzynarodowej konkurencyjności niektórych sektorów.

- 66 Sąd naruszył prawo ponadto w pkt 120 i 121 zaskarżonego wyroku, odróżniając niniejszą sprawę od okoliczności faktycznych będących przedmiotem postępowania, w którym zapadł wyżej wymieniony wyrok w sprawie Adria-Wien Pipeline i Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, który dotyczył obniżenia podatku od zużycia energii elektrycznej i gazu naturalnego przyznanego określonym przedsiębiorstwom.
- 67 BAA zwraca w tym kontekście uwagę na to, że liczy się jedynie skutek środka fiskalnego i że nie ma różnicy między zwolnieniem podatkowym określonym w sposób ogólny a ściśle określonym wyłączeniem z zakresu zastosowania podatku. Skutek jest ten sam, gdyż uprzywilejowuje on określone przedsiębiorstwa lub określoną produkcję.
- 68 Wnoszący odwołanie podtrzymuje swoją argumentację, podnosząc ponownie, że kamieniołomy i kopalnie, które wydobywają materiały takie jak łupek, kaolin, glina garncarska, węgiel kamienny i węgiel brunatny, zostały wyłączone z zakresu zastosowania AGL w konkretnym celu zachowania ich międzynarodowej konkurencyjności.
- 69 Komisja i rząd Zjednoczonego Królestwa odpierają te zarzuty.
- 70 Argument, iż środek fiskalny stosowany w sposób selektywny wobec podobnych sektorów należy zakwalifikować jako pomoc państwa, nie znajduje oparcia ani w pkt 31 wyżej wymienionego wyroku w sprawie Belgia przeciwko Komisji, ani w orzecznictwie w ogóle. Podatek ekologiczny taki jak AGL nakłada ciężar wyjątkowy i nie daje selektywnej korzyści niektórym przedsiębiorstwom, lecz raczej stanowi selektywną niekorzyść dla producentów kruszyw. Wszystkie inne przedsiębiorstwa Zjednoczonego Królestwa niż producenci kruszyw nie są objęci tym podatkiem, wobec czego wspomniana „korzyść” nie jest selektywna w żadnym znaczeniu tego słowa.

- 71 Zdaniem rządu Zjednoczonego Królestwa podatek ekologiczny odróżnia się od środka zmniejszającego obciążenia, gdyż ten pierwszy nakłada ciężar wyjątkowy na dany sektor działalności, a drugi przysparza korzyści selektywnej, wprowadzając odstępstwo od systemu obciążeń spoczywających normalnie na przedsiębiorstwach.
- 72 Sąd stwierdził, że zarzucana niespójności jest uzasadniona logiką i celami AGL określonymi przez Zjednoczone Królestwo. Nie jest zadaniem Komisji zastępowanie państwa członkowskiego, jeżeli chodzi o definiowanie celów ochrony środowiska realizowanych za pomocą autonomicznego środka podatkowego takiego jak podatek ekologiczny.
- 73 Wbrew temu, co twierdzi BAA, Sąd nie wprowadza w pkt 117 zaskarżonego wyroku nieobiektywnego pojęcia pomocy państwa, lecz przypomina w nim przede wszystkim brzmienie art. 6 WE, który stanowi, że wymogi ochrony środowiska naturalnego muszą być uwzględniane w politykach Wspólnoty, o których mowa w art. 3 WE, co obejmuje politykę konkurencyjności.
- 74 Komisja dodaje, że wbrew temu, co twierdzi BAA, Sąd nie zmierzał w pkt 115 zaskarżonego wyroku do uzasadnienia zwolnienia z AGL, z którego korzystają niektóre produkty lub przedsiębiorstwa, które — zgodnie z celami realizowanymi przez rzeczony środek podatkowy — powinny być zostać objęte tym podatkiem. Sąd odniósł się raczej do uprawnienia przysługującego każdemu państwu członkowskiemu do określenia przy aktualnym stanie prawa wspólnotowego priorytetowych celów, które pragnie ono osiągnąć w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego poprzez wprowadzenie podatków ekologicznych.
- 75 W odpowiedzi na zarzuty sformułowane przez BAA odnośnie do pkt 128 zaskarżonego wyroku Komisja twierdzi, że kwestię tego, czy dany środek stanowi pomoc państwa, należy badać na podstawie skutków tego środka, a nie na podstawie jego przyczyn lub celów. Poza tym wnoszący odwołanie ponownie nie zauważa faktu, że podatek stanowi

raczej niekorzyść niż korzyść, z którego to powodu państwa członkowskie zachowują co do zasady swobodę w powstrzymywaniu się od nakładania wyjątkowych obciążeń fiskalnych na swoje przedsiębiorstwa.

76 Ponadto Sąd słusznie jej zdaniem odróżnił niniejszą sprawę od postępowania, w którym zapadł wyżej wymieniony wyrok w sprawie *Adria-Wien Pipeline i Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*. Biorąc pod uwagę w szczególności cele ochrony środowiska realizowane przez środek będący przedmiotem tego postępowania, ograniczenie obniżki omawianego podatku do sektora przemysłowego, z wyłączeniem sektora usług, nie mogło być uzasadnione charakterem lub ogólną strukturą systemu.

77 Sprzeczność taka nie występuje w niniejszej sprawie. O ile bowiem było w niej bezsporne, że wydobywanie węgla kamiennego lub brunatnego mogło również mieć określone konsekwencje dla środowiska, nie można stwierdzić, że konsekwencje te są identyczne jak konsekwencje wydobywania kruszyw i że wobec tego wymagały one bezwzględnie nałożenia identycznego obciążenia podatkowego. Wyłączenie takich działań z zakresu zastosowania podatku jest zgodne z ogólną strukturą podatku.

78 Rząd Zjednoczonego Królestwa dodaje, że w wyżej wymienionym wyroku w sprawie *Adria-Wien Pipeline i Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* kwestią było selektywne zwolnienie z podatku ekologicznego, który w przeciwnym wypadku był stosowany. Innymi słowy chodziło o korzyść selektywną, podczas gdy wyłączenie niektórych sektorów działalności z zakresu stosowania AGL jest wynikiem logiki i zakresu stosowania tej opłaty, a nie zwolnieniem z podatku, który w przeciwnym razie miałby zastosowanie.

— Ocena Trybunału

79 W pierwszej i drugiej części tego zarzutu BAA podnosi, że zaskarżony wyrok naruszył art. 87 ust. 1 WE, ponieważ Sąd niezależnie od stwierdzenia, że przedsiębiorstwa objęte AGL i przedsiębiorstwa tą opłatą nieobjęte znajdują się pod względem realizowanego przez nie celu ochrony środowiska w podobnej sytuacji, dochodzi do uznania braku selektywności tego środka. BAA odnosi się w tym kontekście do pkt 115, 117 i 128 zaskarżonego wyroku. Kwestionuje on również pkt 120 i 121 tego wyroku, w którym Sąd błędnie odróżnił niniejszą sprawę od okoliczności będących przedmiotem postępowania, w którym zapadł wyżej wymieniony wyrok w sprawie *Adria-Wien Pipeline i Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*.

80 Punkty zaskarżonego wyroku, których dotyczy ta część pierwszego zarzutu, mają brzmienie następujące:

„115 Należy w tym zakresie podkreślić, że w obecnym stanie prawa wspólnotowego, wobec braku koordynacji w tej dziedzinie, państwa członkowskie mogą zachować swe kompetencje — należące do zakresu polityki ochrony środowiska — do wprowadzania sektorowych podatków ekologicznych w celu osiągnięcia określonych celów związanych z ochroną środowiska wspomnianych w punkcie poprzedzającym. Państwa członkowskie mają w szczególności swobodę, wyważając różne istniejące interesy, do określania swych priorytetów w dziedzinie ochrony środowiska oraz w konsekwencji do określania towarów lub usług, które postanowiły obciążyć podatkiem ekologicznym. Wynika z tego, że zasadniczo sam fakt, iż podatek ekologiczny stanowi szczególny środek dotyczący określonych towarów lub usług i nie może zostać umiejscowiony w ogólnym systemie podatkowym znajdującym zastosowanie do wszelkiej podobnej działalności mającej porównywalny wpływ na środowisko, nie pozwala na uznanie, że w przypadku podobnej działalności, niepodlegającej owemu podatkowi ekologicznemu, powstaje korzyść o charakterze selektywnym.

[...]

- 117 Skoro w przedstawionych ramach prawnych podatki ekologiczne stanowią ze swej istoty specyficzne środki wprowadzane przez państwa członkowskie w ramach prowadzonej przez nie polityki ochrony środowiska, będącej dziedziną, w której wobec braku środków harmonizacji zachowują one swe kompetencje, zadaniem Komisji jest uwzględnienie przy dokonywaniu oceny podatku ekologicznego pod względem wspólnotowych przepisów dotyczących pomocy państwa wymogów związanych z ochroną środowiska zawartych w art. 6 WE. Powołane postanowienie przewiduje bowiem, że wymogi te muszą być brane pod uwagę przy ustalaniu i realizacji między innymi regulacji mających na celu zapewnienie, aby konkurencja na rynku wewnętrznym nie była zakłócana.

[...]

- 120 W tym zakresie niniejsza sprawa różni się od sporu, który był przedmiotem rozstrzygnięcia w wyżej wymienionym wyroku w sprawie *Adria-Wien Pipeline* i *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, powołanym przez stronę skarżącą. W wyroku tym Trybunał został postawiony przed koniecznością zbadania nie przedmiotowego zakresu zastosowania podatku ekologicznego, tak jak w niniejszym przypadku, lecz częściowego zwolnienia od zapłaty tego podatku — ustanowionego w tamtym przypadku na mocy *Strukturanpassungsgesetz* (austriackiej ustawy dotyczącej dostosowania strukturalnego) z 1996 r. od zużycia gazu naturalnego i energii elektrycznej przez przedsiębiorstwa — które zostało przyznane wyłącznie przedsiębiorstwom zajmującym się produkcją towarów.
- 121 W powyższym wyroku kwestionowane zróżnicowanie nie dotyczyło więc rodzaju produktu objętego podatkiem ekologicznym, lecz przemysłowych użytkowników energii, w zależności od tego, czy działali oni w podstawowych, czy w drugorzędnych sektorach gospodarki krajowej. Trybunał stwierdził, że przyznanie korzyści

przedsiębiorstwom, których podstawową działalnością jest wytwarzanie towarów, nie znajduje uzasadnienia w charakterze lub ogólnej strukturze systemu podatkowego ustanowionego na mocy Strukturanpassungsgesetz. Trybunał zasadniczo orzekł, że w zakresie, w jakim zużycie energii przez sektor przedsiębiorstw produkujących towary i przez sektor przedsiębiorstw świadczących usługi jest tak samo szkodliwe dla środowiska, względy natury ekologicznej leżące u podstaw Strukturanpassungsgesetz nie uzasadniały różnego traktowania obu tych sektorów. Uwzględniając właśnie tę okoliczność, Trybunał oddalił w szczególności argument rządu austriackiego opierający się na idei zachowania konkurencyjności przedsiębiorstw produkcyjnych, zgodnie z którym częściowy zwrot omawianych podatków ekologicznych na rzecz tych przedsiębiorstw uzasadniony był faktem, że podatki te dotyczyły ich w sposób proporcjonalnie większy niż innych przedsiębiorstw (pkt 44, 49 i 52 wyroku).

[...]

- 128 Po pierwsze, należy stwierdzić, że materiały wykorzystywane gospodarczo w innych celach niż jako kruszywo nie należą do sektora podlegającego AGL. Wbrew twierdzeniu strony skarżącej zwolnienie ich z opłaty nie ma wcale charakteru odstępstwa od omawianego systemu podatku ekologicznego. W szczególności decyzja o ustanowieniu podatku ekologicznego tylko w sektorze kruszywa — a nie w sposób ogólny we wszystkich sektorach eksploatacji kamieniołomów i kopalni mających taki sam wpływ na środowisko jak wydobywanie kruszywa — należy do zakresu kompetencji danego państwa członkowskiego w zakresie ustalania priorytetów w dziedzinie polityki gospodarczej, podatkowej i ochrony środowiska. Tego rodzaju rozwiązanie, nawet jeśli uzasadniane jest względami zachowania międzynarodowej konkurencyjności niektórych sektorów, nie pozwala zatem na podważanie spójności AGL z realizowanymi celami w zakresie ochrony środowiska (zob. pkt 115 powyżej)."

- 81 W celu udzielenia odpowiedzi na zarzuty sformułowane przez wnoszącą odwołanie należy przypomnieć orzecznictwo Trybunału dotyczące warunku selektywności, który ma charakter konstytutywny dla pojęcia pomocy państwa (wyrok z dnia 6 września 2006 r. w sprawie C-88/03 Portugalia przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-7115, pkt 54).
- 82 Artykuł 87 ust. 1 WE zakazuje pomocy państwa poprzez „sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom”, to jest pomocy selektywnej. W celu oceny selektywności danego środka należy zbadać, czy w ramach danego systemu prawnego środek ten stanowi korzyść dla niektórych przedsiębiorstw w porównaniu z innymi, znajdującymi się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej (zob. w szczególności wyroki z dnia 13 lutego 2003 r. w sprawie C-409/00 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. s. I-1487, pkt 47; ww. w sprawie Portugalia przeciwko Komisji, pkt 54, oraz z dnia 11 września 2008 r. w sprawach połączonych od C-428/06 do C-434/06 UGT-Rioja i in., dotychczas nieopublikowany w Zbiorze, pkt 46).
- 83 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem pojęcie pomocy państwa nie obejmuje wprowadzonych przez państwo środków różnicujących przedsiębiorstwa, a zatem a priori selektywnych, w wypadku gdy różnicowanie to wynika z charakteru lub struktury systemu podatkowego, w który się wpisują (zob. w szczególności ww. wyroki w sprawie Adria-Wien Pipeline i Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, pkt 42, oraz w sprawie Portugalia przeciwko Komisji, pkt 52).
- 84 Ponadto Trybunał wielokrotnie orzekał, że cel realizowany przez interwencje państwa nie wystarcza, aby wykluczyć je od razu z możliwości zakwalifikowania ich jako „pomocy” w rozumieniu art. 87 WE (zob. w szczególności wyroki z dnia 26 września 1996 r. w sprawie C-241/94 Francja przeciwko Komisji, Rec. s. I-4551, pkt 21; z dnia 29 kwietnia 1999 r. w sprawie C-342/96 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. s. I-2459, pkt 23, i ww. wyrok w sprawie Belgia przeciwko Komisji, pkt 25).

85 Artykuł 87 ust. 1 WE nie dokonuje bowiem rozróżnienia interwencji państwa według przyczyn lub celów, lecz definiuje je ze względu na ich skutki (wyrok z dnia 29 lutego 1996 r. w sprawie C-56/93 Belgia przeciwko Komisji, Rec. s. I-723, pkt 79; ww. wyroki w sprawie Francja przeciwko Komisji, pkt 20; z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie Belgia przeciwko Komisji, pkt 25, i z dnia 13 lutego 2003 r. w sprawie Hiszpania przeciwko Komisji, pkt 46).

86 W świetle tego orzecznictwa należy stwierdzić, że Sąd naruszył art. 87 ust. 1 WE, tak jak jest on interpretowany przez Trybunał, orzekając w pkt 115 zaskarżonego wyroku, że państwa członkowskie mają swobodę, wyważając różne istniejące interesy, w określaniu swych priorytetów w dziedzinie ochrony środowiska oraz w konsekwencji w określaniu towarów lub usług, które postanowiły obciążyć podatkiem ekologicznym, z takim skutkiem, że okoliczność, iż podobny podatek nie ma zastosowania do wszelkiej podobnej działalności mającej porównywalny wpływ na środowisko, nie pozwala na uznanie, że w przypadku podobnej działalności, niepodlegającej owemu podatkowi ekologicznemu, powstaje korzyść o charakterze selektywnym.

87 Jak stwierdził rzecznik generalny w pkt 98 opinii, podejście takie — oparte na uwzględnieniu jedynie realizowanego celu związanego z ochroną środowiska — wyklucza a priori jakąkolwiek możliwość zakwalifikowania jako korzyści selektywnej braku opodatkowania niektórych podmiotów znajdujących się w podobnej sytuacji pod względem realizowanego celu, niezależnie od skutków wywoływanych przez dany środek podatkowy, chociaż art. 87 ust. 1 WE nie dokonuje rozróżnienia interwencji państwa według przyczyn lub celów, lecz definiuje je ze względu na ich skutki.

88 Taki wniosek nasuwa się tym bardziej, jeśli uwzględnić pkt 128 zaskarżonego wyroku, zgodnie z którym ewentualne niespójności w określeniu zakresu stosowania AGL pod względem realizowanych celów ochrony środowiska mogą być uzasadnione, i to nawet jeżeli wynikają one z celów innych niż ochrona środowiska, jak potrzeba zachowania międzynarodowej konkurencyjności niektórych sektorów. W konsekwencji rozróżnienie między przedsiębiorstwami nie może być uważane za uzasadnione ze względu na

charakter lub strukturę systemu, w który się ono wpisuje (zob. podobnie w szczególności ww. wyrok w sprawie Adria-Wien Pipeline i Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, pkt 54).

- ⁸⁹ Również niesłusznie Sąd odróżnił w pkt 120 i 121 zaskarżonego wyroku sprawę niniejszą od postępowania, w którym zapadł wyżej wymieniony wyrok w sprawie Adria-Wien Pipeline i Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, ze względu na to, że ten ostatni wyrok nie dotyczył przedmiotowego zakresu zastosowania podatku ekologicznego, jak w niniejszej sprawie, lecz częściowego zwolnienia od zapłaty tego podatku przyznanego określonej kategorii przedsiębiorstw. Artykuł 87 ust. 1 WE definiuje interwencje państwa w zależności od ich skutków, a zatem niezależnie od zastosowanych technik.
- ⁹⁰ Co prawda, jak stwierdził Sąd w pkt 117 zaskarżonego wyroku, zadaniem Komisji jest uwzględnienie przy dokonywaniu oceny pod względem wspólnotowych przepisów dotyczących pomocy państwa specyficznego środka takiego jak podatek ekologiczny wprowadzanego przez państwa członkowskie w dziedzinie, w której wobec braku środków harmonizacji zachowują one swe kompetencje, wymogów związanych z ochroną środowiska określonych w art. 6 WE, zgodnie z którym wymogi te muszą być brane pod uwagę przy ustalaniu i realizacji między innymi systemu zapewniającego niezakłóconą konkurencję na rynku wewnętrznym.
- ⁹¹ Należy przypomnieć ponadto, że ochrona środowiska stanowi jeden z podstawowych celów Wspólnoty. W tym kontekście art. 2 WE stanowi, że zadaniem Wspólnoty jest między innymi popieranie „wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego”, a art. 3 ust. 1 lit. l) WE przewiduje w tym celu realizację „polityk[i] w dziedzinie środowiska naturalnego” (zob. wyroki: z dnia 7 lutego 1985 r. w sprawie 240/83 ADBHU, Rec. s. 531, pkt 13, z dnia 20 września 1988 r. w sprawie 302/86 Komisja przeciwko Danii, Rec. s. 4607, pkt 8, z dnia 2 kwietnia 1998 r. w sprawie C-213/96 Outokumpu, Rec. s. I-1777, pkt 32, i z dnia 13 września 2005 r. w sprawie C-176/03 Komisja przeciwko Radzie, Zb.Orz. s. I-7879, pkt 41).

⁹² Niemniej konieczność uwzględnienia wymogów związanych z ochroną środowiska, jakkolwiek by były uzasadnione, nie uzasadnia wyłączenia środków selektywnych, choćby były specyficzne tak jak podatki ekologiczne, z zakresu zastosowania art. 87 ust. 1 WE (zob. podobnie w szczególności ww. wyrok z dnia 13 lutego 2003 r. w sprawie Hiszpania przeciwko Komisji, pkt 54), ponieważ uwzględnienia celów ochrony środowiska można dokonać w odpowiedni sposób w ramach badania zgodności pomocy państwa ze wspólnym rynkiem zgodnie z art. 87 ust. 3 WE.

⁹³ Z powyższych powodów pierwsza i druga część zarzutu pierwszego są zasadne.

W przedmiocie trzeciej części zarzutu pierwszego

— Argumentacja stron

⁹⁴ Zdaniem BAA Sąd nie dał dokładnej i obiektywnej definicji „sektora kruszyw”. Wnoszący odwołanie zarzuca Sądowi w szczególności przyjęcie, że niektóre rodzaje skał różnych geologicznie, takie jak łupek, łupek ilasty, glina garncarska i kaolin, nie należą do sektora kruszyw, oraz że nie uwzględnił dowodów, które przedstawił w tym kontekście w celu wykazania, że definicja sektora kruszyw przyjęta przez Sąd nie pozwalała na wyjaśnienie różnicy w traktowaniu podatkowym między przedsiębiorstwami znajdującymi się w porównywalnej sytuacji.

- 95 Komisja i rząd Zjednoczonego Królestwa uważają, że BAA niesłusznie utrzymuje, iż Sąd nie dał dokładnej definicji wspomnianego sektora. Poza tym Sąd bardzo dobrze zrozumiał zakres zastosowania AGL i objęte nią sektory działalności. Sąd wyraźnie wskazał, że materiały takie jak w szczególności łupek i łupek ilasty wyższej jakości nie mogą zasadniczo być używane jako kruszywa ze względu na ich właściwości fizyczne. W każdym razie chodzi tu o ocenę okoliczności faktycznych dokonaną przez Sąd, której BAA nie może kwestionować w ramach odwołania.

— Ocena Trybunału

- 96 Z art. 225 WE i z art. 58 akapit pierwszy Statutu Trybunału Sprawiedliwości wynika, że jedynie Sąd jest właściwy do dokonywania z jednej strony ustaleń faktycznych — z wyjątkiem sytuacji, gdy nieprawidłowość jego ustaleń wynika z przedłożonych mu akt sprawy — a z drugiej strony oceny tych okoliczności faktycznych. Po dokonaniu ustaleń lub oceny okoliczności faktycznych przez Sąd Trybunał jest uprawniony na podstawie art. 225 WE do kontroli kwalifikacji prawnej tych okoliczności i skutków prawnych, które wywiódł z nich Sąd (zob. w szczególności wyroki z dnia 6 kwietnia 2006 r. w sprawie C-551/03 P General Motors przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-3173, pkt 51, oraz z dnia 22 maja 2008 r. w sprawie C-266/06 P Evonik Degussa przeciwko Komisji i Radzie, niepublikowany w Zbiorze, pkt 72).
- 97 Trybunał nie jest właściwy do ustalania okoliczności faktycznych ani też zasadniczo do badania dowodów, które Sąd dopuścił na poparcie tych okoliczności. Jeśli zatem dowody te uzyskano w prawidłowy sposób przy poszanowaniu ogólnych zasad prawa i wymogów proceduralnych dotyczących ciężaru dowodu i postępowania dowodowego, wyłącznie do Sądu należy ocena, jaką wagę należy przywiązywać do przedstawionych mu dowodów. Dlatego z wyłączeniem przypadków wypaczenia tych dowodów ocena ta nie stanowi zagadnienia prawnego, które jako takie poddane jest kontroli Trybunału (zob. w szczególności ww. wyroki w sprawie General Motors przeciwko Komisji, pkt 52, oraz w sprawie Evonik Degussa przeciwko Komisji i Radzie, pkt 73).

98 Należy ponadto przypomnieć, że takie wypaczenie musi w oczywisty sposób wynikać z akt sprawy bez konieczności dokonywania nowej oceny faktów i dowodów (zob. w szczególności ww. wyroki w sprawie General Motors przeciwko Komisji, pkt 54, oraz w sprawie Evonik Degussa przeciwko Komisji i Radzie, pkt 74).

99 Wnoszący odwołanie zarzuca Sądowi zasadniczo, że nie uwzględnił dowodów, które przedłożył mu w celu wykazania, że brak było obiektywnego powodu, dla którego pewne rodzaje skał różniących się geologicznie, takie jak łupek, łupek ilasty, glina garncarska i kaolin, miałyby nie należeć do „sektora kruszyw” i że w konsekwencji nie było takiego dokładnie określonego sektora, który mógłby odróżniać się od „sektorów” nieobjętych opłatą.

100 Jak wynika z orzecznictwa przypomnianego w pkt 96–98 niniejszego wyroku, jedynie Sąd jest właściwy do dokonywania ustaleń faktycznych i oceny ich wartości dowodowej. Ponieważ BAA ani nie wykazał wypaczenia tych dowodów, ani nawet nie podniósł takiego zarzutu, należy oddalić tę część zarzutu pierwszego jako niedopuszczalną.

101 Wobec powyższego należy uwzględnić pierwszą i drugą część zarzutu pierwszego, a oddalić część trzecią tego zarzutu.

W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego zakresu kontroli sądowej przeprowadzonej przez Sąd

Argumentacja stron

- ¹⁰² BAA podnosi, że Sąd naruszył prawo, ograniczając swoją kontrolę, jak wypowiada się w pkt 118 zaskarżonego wyroku, do zweryfikowania braku oczywistego błędu w ocenie w spornej decyzji, zamiast przeprowadzić pełną kontrolę co do istoty. Stanowisko Sądu, które byłoby właściwe w przypadku decyzji stwierdzającej zgodność pomocy ze wspólnym rynkiem zgodnie z art. 87 ust. 3 WE, nie jest właściwe w sytuacji, kiedy chodzi o zakwalifikowanie danego środka jako „pomocy państwa” w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE (zob. w szczególności wyrok z dnia 16 maja 2000 r. w sprawie C-83/98 P Francja przeciwko Ladbroke Racing i Komisji, Rec. s. I-3271, pkt 25).
- ¹⁰³ Zdaniem BAA, nie stosując właściwej normy kontroli, Sąd popełnił naruszenie, które wpływa na całość analizy co do istoty sprawy w zaskarżonym wyroku. Odnosząc się do „szerokiego zakresu uznania” Komisji, Sąd nie uwzględnił faktu, że pojęcie pomocy państwa ma charakter obiektywny.
- ¹⁰⁴ Zdaniem Komisji i rządu Zjednoczonego Królestwa, wnoszący odwołanie nie dostrzega faktu, że w pkt 118 zaskarżonego wyroku Sąd nie rozpatruje pojęcia „pomocy” w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE ani oceny „zgodności” w rozumieniu art. 87 ust. 3 WE, lecz raczej zakres kontroli przyjętej przez Komisję zgodnie z art. 88 ust. 3 WE decyzji o niewszczynianiu postępowania formalnego, o którym mowa w art. 88 ust. 2 WE.

- 105 Uważają oni, że zakres kontroli przyjęty przez Sąd w pkt 118 zaskarżonego wyroku jest zgodny z orzecznictwem (ww. wyrok w sprawie Matra, pkt 45 i 46). Fakt, że pomoc państwa jest pojęciem obiektywnym, nie wpływa na ten zakres kontroli podstawowej, który znajduje zastosowanie do decyzji przyjętych zgodnie z art. 88 ust. 3 WE.
- 106 Dodają oni, że zarzuty podniesione przez BAA w pierwszej instancji zmierzały do wykazania, że sporna decyzja zawierała szereg oczywistych błędów w ocenie.
- 107 Rząd Zjednoczonego Królestwa twierdzi ponadto, że w każdym razie Sąd nie poprzestał na ograniczonej kontroli sądowej, lecz przeprowadził wyczerpującą kontrolę rozpatrywanej kwestii prawnej.

Ocena Trybunału

- 108 Zarzutem tym BAA podnosi, że Sąd przeprowadził marginalną, ograniczoną do braku oczywistych błędów w ocenie kontrolę decyzji Komisji odmawiającej zakwalifikowania AGL jako „pomocy państwa” w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE.
- 109 W pkt 118 zaskarżonego wyroku Sąd orzekł, że w ramach swojej kontroli decyzji Komisji o niewszczynianiu formalnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE sąd wspólnotowy powinien ograniczyć się „ze względu na szeroki zakres [...] uznania przysługującego Komisji przy stosowaniu art. 88 ust. 3 WE” do zweryfikowania poszanowania przepisów proceduralnych i przepisów dotyczących uzasadniania, prawidłowości ustaleń okoliczności faktycznych będących podstawą

kwestionowanego rozstrzygnięcia, braku oczywistego błędu w ocenie tych okoliczności faktycznych oraz braku nadużycia władzy.

- 110 Jak słusznie zauważył BAA, brzmienie zaskarżonego wyroku, a w szczególności pkt 134, 139, 154 lub 171, potwierdza, że Sąd faktycznie przeprowadził ograniczoną kontrolę ocen przeprowadzonych przez Komisję, jeżeli chodzi o to, czy AGL objęta jest zakresem zastosowania art. 87 ust. 1 WE.
- 111 Tymczasem zgodnie z orzecznictwem Trybunału pojęcie pomocy państwa określone w traktacie ma charakter prawny i powinno być interpretowane w oparciu o elementy obiektywne. Z tego powodu sąd wspólnotowy powinien zasadniczo przeprowadzić pełną kontrolę w kwestii ustalenia, czy dany środek wchodzi w zakres stosowania art. 87 ust. 1 WE, biorąc pod uwagę zarówno konkretne okoliczności rozpatrywanej przezeń sprawy, jak i techniczny lub złożony charakter ocen przeprowadzonych przez Komisję (zob. w szczególności ww. wyrok w sprawie Francja przeciwko Ladbroke Racing i Komisji, pkt 25).
- 112 Jak stwierdził rzecznik generalny w pkt 144 opinii, nic nie uzasadnia, aby przyjmując decyzję na podstawie art. 88 ust. 3 WE, Komisja dysponowała „szerokim zakresem uznania” w odniesieniu do zakwalifikowania danego środka jako „pomocy państwa” w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE, który miałby powodować wbrew temu, co wynika z orzecznictwa przypomnianego w poprzednim punkcie niniejszego wyroku, że kontrola sądowa ocen Komisji nie musi być co do zasady kompleksowa.

113 Jest tak tym bardziej, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem jeżeli Komisja nie może uzyskać przekonania w następstwie pierwszego badania w ramach procedury przewidzianej w art. 88 ust. 3 WE, że dany środek wprowadzony przez państwo albo nie stanowi „pomocy” w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE, albo — jeżeli jest zakwalifikowany jako pomoc — jest zgodny z traktatem, lub jeżeli procedura ta nie pozwoliła jej na przewyżczenie wszelkich trudności spowodowanych oceną zgodności rozpatrywanego środka, instytucja ta ma obowiązek wszczęcia procedury przewidzianej w art. 88 ust. 2 WE, „nie dysponując w tym kontekście zakresem uznania” (zob. podobnie w szczególności ww. wyroki w sprawie Matra przeciwko Komisji, pkt 33, jak również w sprawie Komisja przeciwko Sytraval i Brink’s France, pkt 39). Jak Sąd zaznaczył w pkt 165 zaskarżonego wyroku, obowiązek ten potwierdzony jest ponadto przez przepisy art. 4 ust. 4 w związku z art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 659/1999.

114 Wprawdzie Trybunał orzekł również, że kontrola sądowa jest ograniczona, jeżeli chodzi o to, czy dany środek wchodzi w zakres stosowania art. 87 ust. 1 WE, jeżeli oceny przeprowadzone przez Komisję mają techniczny lub złożony charakter (zob. w szczególności ww. wyroki w sprawie Francja przeciwko Ladbroke Racing i Komisji, pkt 25; w sprawie Matra przeciwko Komisji, pkt 29 i 30; z dnia 29 lutego 1996 r. w sprawie Belgia przeciwko Komisji, pkt 10 i 11, oraz w sprawie Hiszpania przeciwko Lenzing, pkt 56). Niemniej Sąd nie stwierdził, że miało to miejsce w niniejszym przypadku.

115 W konsekwencji, jak słusznie podnosi BAA, nie przeprowadzając pełnej kontroli w odniesieniu do ocen przeprowadzonych przez Komisję odnośnie do tego, czy AGL objęta jest zakresem stosowania art. 87 ust. 1 WE, Sąd dopuścił się naruszenia, które dotyczy integralności analizy co do istoty spornej decyzji.

116 W świetle powyższych rozważań zarzut drugi należy uwzględnić.

W przedmiocie zarzutu trzeciego, dotyczącego naruszenia prawa popełnionego przy ocenie charakteru i ogólnej struktury AGL

- 117 BAA podnosi, że Sąd popełnił szereg błędów przy ocenie charakteru i ogólnej struktury AGL. Jego zastrzeżenia dotyczą podnoszonych niespójności w definicji zakresu przedmiotowego podatku wynikających z nieuwzględnienia określonych materiałów lub produktów.
- 118 Wnoszący odwołanie uważa, że teoretyczne uzasadnienie różnic wprowadzonych przez AGL nie odpowiada rzeczywistemu zakresowi zastosowania AGL. Sąd przyjął swe własne uzasadnienie, jeżeli chodzi o charakter i ogólną strukturę AGL. W ten sposób niewłaściwie zastosował art. 88 ust. 3 WE i art. 253 WE i wypaczył sens przedstawionych mu dowodów.
- 119 Komisja uważa, że zarzut ten należy uznać za niedopuszczalny, gdyż podnosi on szereg kwestii faktycznych, a nie prawnych. BAA utrzymuje, że Sąd wypaczył fakty, i kwestionuje ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd w ramach rozpatrzenia zakresu stosowania AGL. Zarzut ten odpowiada zasadniczo żądaniu ponownego rozpoznania, co nie mieści się w kompetencjach Trybunału w ramach odwołania.
- 120 Rząd Zjednoczonego Królestwa również uważa, że należy stwierdzić niedopuszczalność tego zarzutu, ponieważ ocena dowodów przez Sąd, ustalenie przez niego okoliczności faktycznych i wnioski, jakie wyciąga z przedstawionych mu dowodów, nie podlegają kontroli Trybunału. O ile zostałby uznany za dopuszczalny w części, jest on oczywiście bezzasadny. Zdaniem tego rządu Sąd mógł bowiem zgodnie z prawem dokonać ustaleń faktycznych, do których doszedł odnośnie do zakresu stosowania AGL, i są one odpowiednio uzasadnione w świetle dowodów, które mu przedstawiono.

Rozważania wstępne

- ¹²¹ Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem z art. 225 WE, art. 58 akapit pierwszy Statutu Trybunału Sprawiedliwości i art. 112 § 1 lit. c) regulaminu Trybunału wynika, że odwołanie musi dokładnie wskazywać zakwestionowane części wyroku, do którego uchylenia zmierza, oraz zawierać argumenty prawne, które w konkretny sposób uzasadniają to żądanie (zob. w szczególności wyrok z dnia 19 stycznia 2006 r. w sprawie C-240/03 P *Comunità montana della Valnerina* przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-731, pkt 105).
- ¹²² Wymogom uzasadnienia wynikającym z powyższych przepisów nie odpowiada odwołanie ograniczające się do powtórzenia lub dosłownego zacytowania zarzutów i argumentów przedstawionych przed Sądem, w tym opartych na okolicznościach faktycznych wyraźnie nieuwzględnionych przez Sąd. Odwołanie takie stanowi w rzeczywistości wniosek o zwykłe ponowne rozpoznanie skargi wniesionej do Sądu, co nie należy do kompetencji Trybunału (zob. w szczególności ww. wyrok w sprawie *Comunità montana della Valnerina* przeciwko Komisji, pkt 106).
- ¹²³ Jednakże w sytuacji gdy wnoszący odwołanie kwestionuje interpretację lub zastosowanie przez Sąd prawa wspólnotowego, okoliczności prawne rozpatrywane w pierwszej instancji mogą ponownie stanowić przedmiot sporu w ramach odwołania. Gdyby wnoszący odwołanie nie mógł z tego powodu oprzeć odwołania na zarzutach i argumentach podniesionych przed Sądem, postępowanie odwoławcze pozbawione byłoby częściowo sensu (zob. w szczególności ww. wyrok w sprawie *Comunità montana della Valnerina* przeciwko Komisji, pkt 107).
- ¹²⁴ W niniejszym przypadku ma to właśnie miejsce zarówno w odniesieniu do pierwszej części tego zarzutu, jak i jego drugiej i trzeciej części, wobec czego wbrew twierdzeniom Komisji zarzut trzeci jest dopuszczalny we wszystkich trzech częściach.

W przedmiocie pierwszej części zarzutu trzeciego dotyczącego objęcia przez AGL niektórych materiałów naturalnych, które nie są stosowane jako kruszywa i które nie posiadają materiałów zastępczych

— Argumentacja stron

¹²⁵ W pierwszej części BAA zarzuca Sądowi, że w pkt 135 i 136 zaskarżonego wyroku uznał za uzasadnione na mocy zasady „zanieczyszczający płaci” zastosowanie AGL do niektórych materiałów nazywanych „naturalnymi”, takich jak granit używany jako podsypka czy grys czerwony używany jako nawierzchnia chodników i dróg rowerowych, które nie mają materiałów zastępczych, podczas gdy sporna decyzja stanowi, że piasek, skała i żwir, które są wydobywane jako materiały naturalne, są zwolnione z podatku, jeżeli nie są używane jako kruszywo, ze względu na to, że przy tych rodzajach wykorzystania nie mogą one zostać zastąpione materiałami alternatywnymi bardziej ekologicznymi.

¹²⁶ Ponieważ w spornej decyzji przyjęto niemożność zastąpienia jako okoliczność wykluczającą z zakresu stosowania AGL określone rodzaje wykorzystania materiałów naturalnych, które w innym przypadku byłyby poddane tej opłacie, Sąd, opierając się na zasadzie „zanieczyszczający płaci”, swoją oceną zastąpił ocenę Komisji w celu uzasadnienia opodatkowania materiałów, które nie mogą być zastąpione. Ponadto Sąd zastosował tę zasadę w sposób selektywny, a swoje wnioski uzasadnił w sposób niewystarczający.

¹²⁷ Komisja odpira, że BAA nie uwzględnia okoliczności, że AGL jest podatkiem sektorowym, ograniczonym jedynie do sektora kruszyw, co wyjaśnia, że produkty niezastępowalne, takie jak piasek, skała i żwir, które nie są sprzedawane ani wykorzystywane jako kruszywa, mogą być zwolnione z tej opłaty. Kiedy te same

produkty są wykorzystywane jako kruszywa, objęcie ich przez AGL odpowiada celowi uwzględnienia kosztów ekologicznych związanych z produkcją i wykorzystaniem kruszywa naturalnego. Wspomniana część zarzutu jest zatem zdaniem Komisji bezzasadna.

— Ocena Trybunału

¹²⁸ Sąd orzekł w pkt 124 zaskarżonego wyroku, że pismo zawierające zgłoszenie i sporna decyzja mówią z jednej strony w sposób wyraźny o celu zmaksymalizowania stosowania kruszywa z recyklingu lub innych materiałów alternatywnych w stosunku do kruszywa naturalnego oraz o zachęcaniu do racjonalnego korzystania z kruszywa naturalnego jako nieodnawialnych zasobów naturalnych, a z drugiej strony w sposób dorozumiany o „uwzględnieniu kosztów ekologicznych w cenie zgodnie z zasadą »zanieczyszczający płaci«”, stwierdzając w ramach określania celów AGL, że „koszty ekologiczne związane z wydobywaniem kruszywa, których dotyczy opłata, obejmują nadmierny hałas, zapylenie, ograniczenie różnorodności biologicznej oraz degradację krajobrazu”. Sąd dodaje w tym samym punkcie, że cele te są wyraźnie wskazane w piśmie władz Zjednoczonego Królestwa do Komisji z dnia 19 lutego 2002 r.

¹²⁹ Gdyby założyć, że Sąd zastąpił swoim uzasadnieniem uzasadnienie spornej decyzji, odwołując się w pkt 124 zaskarżonego wyroku do zasady „zanieczyszczający płaci” i uzasadniając w pkt 135 i 136 tego wyroku opodatkowanie produktów, które nie mogły być zastąpione produktami alternatywnymi ze względu na cel, który „zmierza do uwzględnienia w cenie produktu kosztów ekologicznych związanych z produkcją kruszywa naturalnego”, nie można przyjąć w żadnym razie zarzutu, iż Sąd przyjął w pkt 135 i 136 wspomnianego wyroku własną logikę odnośnie do charakteru i ogólnej struktury AGL, gdyż oddalenie zarzutu podniesionego w pierwszej instancji zostało oparte na innych względach (zob. w szczególności ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Sytraval i Brink’s Francja, pkt 47).

130 Jak słusznie stwierdziła Komisja, zarzuty BAA, na które Sąd odpowiedział w pkt 135 i 136 zaskarżonego wyroku, opierają się bowiem na błędnej przesłance, zgodnie z którą wyłączenie z zakresu stosowania AGL materiałów naturalnych niewykorzystywanych jako kruszywa było uzasadnione brakiem materiałów alternatywnych. Natomiast jak również zauważył rzecznik generalny w pkt 108 opinii, z uzasadnienia spornej decyzji wynika, że wyłączenie tych materiałów w rzeczywistości odpowiada woli władz brytyjskich, by wspomnianą opłatą obciążyć jedynie materiały należące do sektora kruszyw.

131 W konsekwencji zarzut dotyczący selektywnego stosowania zasady „zanieczyszczający płaci” należy oddalić jako nieuzasadniony, a ponadto nie ma powodu, by uznać, że uzasadnienie wspomnianych punktów zaskarżonego wyroku, choć opiera się na błędnej przesłance, było niewystarczające.

132 W tych warunkach pierwszą część zarzutu trzeciego należy oddalić w całości.

W przedmiocie części drugiej zarzutu dotyczącej objęcia przez AGL niektórych produktów pochodzących z wydobywania materiałów pierwotnych niezastępowalnych, które nie podlegają opłacie

— Argumentacja stron

133 W drugiej części zarzutu trzeciego BAA kwestionuje w szczególności ocenę Sądu zawarte w pkt 112 i 137 zaskarżonego wyroku, w których odrzucił on twierdzenia o niespójności z celami AGL opodatkowania niektórych produktów pochodzących

z wydobycia materiałów pierwotnych niezastępowalnych, które ze swej strony nie są opodatkowane. Zdaniem BAA te produkty uboczne nie powinny być opodatkowane, gdyż stanowią one kruszywa „pochodne”.

134 W pkt 112 zaskarżonego wyroku Sąd niewłaściwie zinterpretował motyw 29 spornej decyzji, stwierdzając, że pojęcie kruszyw „pochodnych” dotyczyło w sposób ogólny materiałów nieobjętych opłatą. W ten sposób Sąd zastąpił swoim uzasadnieniem uzasadnienie Komisji i w sposób niewystarczający uzasadnił wnioski, do których doszedł.

135 Ponadto Sąd popełnił szereg naruszeń w pkt 137 zaskarżonego wyroku, akceptując uzasadnienie rozróżnienia wprowadzonego między kruszywami pochodnymi, jeżeli chodzi o objęcie ich przez AGL. BAA zarzuca Sądowi w szczególności, że zastosował w sposób selektywny środowiskowe znaczenie zasady „zanieczyszczający płaci”, zaakceptował bez jakiegokolwiek dowodu, że brak możliwości ograniczenia ilości produktów ubocznych uzasadnia wspomniane rozróżnienie, oparł się na rzekomo niewielkiej różnicy w cenie między kruszywami niższej jakości i materiałami niezastępowalnymi, których są one produktami ubocznymi, oraz odniósł się w tym kontekście w sposób błędny do pkt 4.10–4.15 pisma Zjednoczonego Królestwa z dnia 19 lutego 2002 r.

136 Komisja odpiera, że BAA niesłusznie kwestionuje zaskarżony wyrok w części, w której stwierdzone jest w nim, że opodatkowanie kruszyw niższej jakości będących produktami pochodzącymi z wydobycia materiałów nieopodatkowanych, takich jak kruszywa pochodzące z wydobycia wapienia, kamienia obrobionego lub piasku kwarcowego, jest zgodne z charakterem i ogólną strukturą AGL.

- 137 Jeżeli chodzi w pierwszej kolejności o zarzut dotyczący pkt 112 zaskarżonego wyroku, Komisja utrzymuje, że odniesienie do kruszyw pierwotnych zawarte w motywie 29 spornej decyzji dotyczy produktów opodatkowanych, podczas gdy odniesienie do kruszyw pochodnych dotyczy kruszyw zwolnionych wymienionych w ustawie. Z tego powodu ustalenie faktyczne, do którego dochodzi Sąd we wspomnianym pkt 112, nie jest błędne.
- 138 Jeżeli chodzi o pkt 137 zaskarżonego wyroku, Komisja utrzymuje, że wbrew temu, co twierdzi BAA, zasada „zanieczyszczający płaci” nie pociąga za sobą konieczności objęcia przez AGL produktów ubocznych niektórych innych produktów nieopodatkowanych, takich jak skała łupkowa, gdyż nałożenie opłaty na produkty sektora kruszyw, a nie na produkty innych sektorów, które normalnie kruszyw nie produkują, takich jak wydobywanie łupka i produktów ubocznych z tym związanych, leży w zakresie politycznego wyboru państw członkowskich.
- 139 Jak zaznaczył Sąd w pkt 137 zaskarżonego wyroku, stosunkowo niewielka różnica cen kruszyw pochodnych niższej jakości i materiałów niezastępowalnych, których są one produktem ubocznym, uzasadnia objęcie opłatą kruszyw pochodnych w celu zmniejszenia udziału kruszyw o niższej jakości. Zarzuty BAA dotyczące stwierdzeń Sądu w przedmiocie stosunku cen między wspomnianymi produktami oraz odesłanie do pisma Zjednoczonego Królestwa z dnia 19 lutego 2002 r. są bezpodstawne.

— Ocena Trybunału

- 140 BAA zarzuca Sądowi najpierw, że w pkt 112 zaskarżonego wyroku orzekł, iż w spornej decyzji, a w szczególności w motywie 29, pojęcie kruszyw „pochodnych” obejmuje w sposób ogólny materiały niepodlegające AGL, podczas gdy w rzeczywistości dotyczy ona produktów ubocznych pochodzących z wydobywania materiałów „pierwotnych”,

które są produktami będącymi przedmiotem podstawowej działalności kamieniołomu. Sąd zastąpił zatem jego zdaniem uzasadnienie Komisji swoim własnym.

¹⁴¹ W tym kontekście należy przypomnieć, że w ramach kontroli legalności, o której mowa w art. 230 WE, Trybunał i Sąd są właściwe w zakresie skarg podnoszących zarzut braku kompetencji, naruszenia istotnych wymogów proceduralnych, naruszenia traktatu bądź jakiegokolwiek reguły prawnej związanej z jego stosowaniem lub nadużycia władzy. Artykuł 231 WE stanowi, że jeśli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność kwestionowanego aktu. Trybunał i Sąd nie mogą zatem, w jakimkolwiek przypadku, zastępować uzasadnienia autora zaskarżonego aktu swoim własnym uzasadnieniem (zob. w szczególności wyrok z dnia 27 stycznia 2000 r. w sprawie C-164/98 P DIR International Film i in. przeciwko Komisji, Rec. s. I-447, pkt 38).

¹⁴² Jeżeli w ramach skargi o stwierdzenie nieważności Sąd może interpretować uzasadnienie zaskarżonego aktu odmiennie niż jego autor, a nawet w pewnych okolicznościach odrzucić uzasadnienie formalne przyjęte przez autora, to nie jest to dopuszczalne, jeśli nie przemawiają za tym żadne dane faktyczne (ww. wyrok w sprawie DIR International Film i in. przeciwko Komisji, pkt 42).

¹⁴³ Zgodnie z motywem 29 spornej decyzji „AGL pobierana jest wyłącznie od kruszyw naturalnych. AGL nie znajduje zastosowania do kruszywa wydobywanego jako produkt uboczny lub odpady innych procesów (kruszywa pochodnego) ani do kruszywa z recyklingu”. Ponadto w motywie 32 tej decyzji Komisja potwierdza, że struktura i zakres tej opłaty odzwierciedlają wyraźne rozróżnienie pomiędzy wydobyciem kruszywa „naturalnego”, które pociąga za sobą niepożądane następstwa dla środowiska, a produkcją kruszywa „pochodnego” lub kruszywa z recyklingu, stanowiącą ważny wkład w obróbkę skał, piasku i żwiru pochodzących z wydobycia lub innych prac albo innego rodzaju obróbki, przeprowadzanych zgodnie z prawem w innych celach.

144 W konsekwencji, stwierdzając w pkt 112 zaskarżonego wyroku, że Komisja przyjęła w całości spornej decyzji, a w szczególności w motywie 29, że pojęcie „kruszywo pierwotne” służy zasadniczo do określenia kruszywa „podlegającego AGL”, a pojęcie „kruszywo pochodne” odnosi się zasadniczo do wymienionych w ustawie kruszyw „zwolnionych” z tej opłaty, oraz dochodząc na tej podstawie w szczególności do wniosku, że Komisja ograniczyła się do potwierdzenia w tymże motywie 29, że „AGL nie będzie pobierana od produktów pochodnych lub odpadów pierwszego wydobycia, jeżeli są one zwolnione na podstawie ustawy”, Sąd dokonał błędnej wykładni i zastąpił swoją własną wykładnię wykładnię wynikającą bezpośrednio ze spornej decyzji, choć nie uzasadniał tego żaden element faktyczny.

145 W związku z tym pierwszy argument drugiej części zarzutu trzeciego Komisji należy uznać za zasadny.

146 BAA zarzuca następnie Sądowi, że uznał za uzasadnione objęcie przez AGL niektórych produktów pochodzących z wydobycia materiałów niepodlegających tej opłacie. Wnoszący odwołanie podnosi w tym kontekście zastąpienie uzasadnienia, błędy w ocenie i wypaczenie dowodów.

147 W pkt 137 zaskarżonego wyroku Sąd zaznacza najpierw, że „[z]asada »zanieczyszczający płaci« pozwala również na uzasadnienie objęcia opłatą produktów pochodnych z wydobycia materiałów niezastępowalnych produktami alternatywnymi, w szczególności objęcie opłatą kruszywa o niskiej jakości [...], jak to wynika z pisma władz Zjednoczonego Królestwa do Komisji z dnia 19 lutego 2002 r.”.

148 Sąd stwierdza tam następnie, że „objęcie opłatą tego rodzaju produktów może być także uzasadnione celem — również powołanym przez interwenienta w powyższym piśmie — polegającym na zachęcaniu do racjonalniejszego wydobywania i gospodarowania kruszywem, tak aby zmniejszyć udział kruszywa o niskiej jakości. Jak to podkreśla strona skarżąca, udział ten, różny w zależności od kamieniołomu, może być bowiem zmieniony przez samo przedsiębiorstwo eksploatujące kamieniołom. Natomiast w tym zakresie Komisja podkreśliła, w szczególności w odpowiedzi na skargę, stosunkowo niewielką różnicę cen kruszywa o niskiej jakości i materiałów niezastępowalnych będących jego produktem ubocznym, czemu strona skarżąca nie zaprzeczyła”.

149 Jeżeli chodzi najpierw o argumenty dotyczące tego, że Sąd przyjął bez jakiegokolwiek dowodu, iż brak możliwości ograniczenia ilości produktów ubocznych uzasadnia opodatkowanie niektórych rodzajów kruszyw pochodnych, opierając się niesłusznie na rzekomej stosunkowo niewielkiej różnicy cenowej między kruszywami niższej jakości a materiałami niezastępowalnymi, których są one produktami ubocznymi, odwołując się w błędny sposób do pkt 4.10–4.15 pisma Zjednoczonego Królestwa z dnia 19 lutego 2002 r., wystarczy stwierdzić, że argumenty te stanowią zakwestionowanie ocen faktycznych. Ponieważ nie wykazano żadnego wypaczenia okoliczności faktycznych i dowodów przedłożonych Sądowi, argumenty te należy odrzucić jako niedopuszczalne.

150 W pozostałym zakresie należy stwierdzić, że uzasadnienie Sądu jest oparte nie tylko na zasadzie „zanieczyszczać płaci”, lecz również na celu zmierzającym do zachęcenia do racjonalniejszego wydobywania i gospodarowania kruszywem naturalnym, w odniesieniu do którego jest bezsporne, że należy on do celów określonych w motywie 31 spornej decyzji, wobec czego nie można stwierdzić, iż ze strony Sądu doszło do jakiegokolwiek zastąpienia uzasadnienia.

- 151 Z powyższych względów należy uwzględnić drugą część zarzutu trzeciego w zakresie, w jakim dotyczy pkt 112 zaskarżonego wyroku, oraz oddalić w pozostałym zakresie.

W przedmiocie trzeciej części zarzutu trzeciego, dotyczącej zwolnienia z AGL niektórych rodzajów kruszyw naturalnych

— Argumentacja stron

- 152 W trzeciej części BAA zarzuca Sądowi, że uznał za uzasadnione nieopodatkowanie niektórych rodzajów kruszyw naturalnych, takich jak łupek, łupek ilasty, glina garncarska, kaolin, glina, węgiel kamienny lub węgiel brunatny.
- 153 Sąd zastąpił jego zdaniem swoim własnym uzasadnieniem uzasadnienie ujęte w spornej decyzji, stwierdzając w pkt 130, 131, 133 i 134 zaskarżonego wyroku, że wspomniane zwolnienie zmierzało do zachęcenia do stosowania tych kruszyw naturalnych jako produktów zastępczych dla kruszyw naturalnych podlegających AGL. Zdaniem BAA realizacja takiego celu osłabia środowiskowy „charakter i strukturę generalną” AGL.
- 154 Ocena Sądu wynika z wypaczenia dowodów przedłożonych w trakcie postępowania, w szczególności listu Zjednoczonego Królestwa z dnia 19 lutego 2002 r., i narusza prawo wnoszącego odwołanie do obrony, ponieważ nie mógł zająć stanowiska względem tej nowej wykładni tych dowodów.

155 Komisja uważa, że zwolnienie niektórych materiałów pierwotnych takich jak łupek, łupek ilasty, glina garncarska, kaolin, glina, węgiel kamienny lub węgiel brunatny, jest uzasadnione faktem, że nie są one używane normalnie jako kruszywo i w konsekwencji nie należą do sektora kruszyw, jak uznał Sąd w pkt 128 i 129 zaskarżonego wyroku.

156 Sąd również słusznie przyznał w pkt 130, 131, 133 i 134 zaskarżonego wyroku, że Zjednoczone Królestwo miało swobodę w zachęcaniu do stosowania gruzu łupka i podobnych materiałów jako produktów alternatywnych wobec kruszyw naturalnych. W końcu Sąd, opierając się w szczególności na piśmie Zjednoczonego Królestwa z dnia 19 lutego 2002 r., nie naruszył prawa, stwierdzając w pkt 133 zaskarżonego wyroku, że wydobywanie kruszyw stanowi główne źródło degradacji środowiska, którego dotyczy omawiany środek.

157 Komisja uważa, że nie jest zadaniem instytucji wspólnotowych badanie znaczenia problemów środowiskowych porównywanych z innymi problemami tego rodzaju, które mogą występować w tym samym państwie członkowskim. Dlatego też to, jaki dokładnie procent stanowi wydobywanie kruszyw względem całości wydobycia minerałów w Zjednoczonym Królestwie, jest bez znaczenia dla niniejszej sprawy.

— Ocena Trybunału

158 W pkt 130 zaskarżonego wyroku Sąd dopuszcza jako uzasadnione w świetle zamierzonych celów z zakresu ochrony środowiska zwolnienie niektórych materiałów, w szczególności łupka ilastego i łupka niskiej jakości, gliny i odpadów kaolinu i gliny garncarskiej, nawet jeśli używane są jako kruszywo, o ile zgodnie z ustaleniem

faktycznym dokonany przez Sąd były one „dotychczas w niewielkim zakresie używan[e] jako kruszywo ze względu na wysokie koszty ich transportu”.

159 Sąd stwierdził na tej podstawie w tym samym punkcie zaskarżonego wyroku, że zwolnienie tego rodzaju materiałów z AGL pozwala na ich użycie w charakterze materiałów zastępujących kruszywo naturalne i może w ten sposób przyczyniać się do racjonalizacji wydobycia i używania kruszywa naturalnego.

160 Wbrew twierdzeniom BAA Sąd nie zastąpił w ten sposób uzasadnienia, gdyż racjonalizacja wydobycia i gospodarowania kruszywem naturalnym należy — jak stwierdzono w pkt 150 niniejszego wyroku — do celów wymienionych w spornej decyzji.

161 Ponieważ zachęcanie do stosowania materiałów naturalnych w niewielkim zakresie wykorzystywanych dotychczas jako kruszywa jest, jak stwierdził zgodnie z prawem Sąd, spójne z celem racjonalizacji wykorzystania kruszyw, zachęcanie do stosowania tych materiałów nie narusza środowiskowego charakteru i ogólnej struktury AGL.

162 W końcu, jeżeli chodzi o powołanie się w tym kontekście na wypaczenie dowodów przedłożonych w trakcie postępowania, w szczególności pisma Zjednoczonego Królestwa z dnia 19 lutego 2002 r., takie wypaczenie nie wynika z akt sprawy, wobec czego nie można uwzględnić tego argumentu, jak również w konsekwencji zarzutu dotyczącego naruszenia prawa do obrony.

163 W konsekwencji trzecią część zarzutu trzeciego należy oddalić w całości.

W przedmiocie zarzutu czwartego, dotyczącego naruszenia prawa przy ocenie zwolnienia wywozu

164 BAA podnosi, że Sąd, uznając w pkt 147 i nast. zaskarżonego wyroku, że zwolnienie z AGL kruszyw wywożonych jest uzasadnione tym, że AGL ma charakter podatku „pośredniego”, z jednej strony naruszył art. 91 WE i 92 WE oraz spoczywający na nim obowiązek uzasadnienia, a z drugiej strony pozwolił na poprawienie z mocą wsteczną uzasadnienia spornej decyzji.

165 Najpierw należy dokonać analizy drugiej części tego zarzutu.

W przedmiocie drugiej części zarzutu czwartego

— Argumentacja stron

166 BAA utrzymuje, że przyjmując w pkt 150 i 151 zaskarżonego wyroku uzasadnienie oparte na tym, że AGL ma charakter podatku pośredniego, które zostało przedstawione

po raz pierwszy przez Komisję i Zjednoczone Królestwo przed Sądem, pozwolił on na poprawienie z mocą wsteczną spornej decyzji, na co nie zezwala prawo wspólnotowe (zob. podobnie wyrok z dnia 24 października 1996 r. w sprawach połączonych C-329/93, C-62/95 i C-63/95 Niemcy i in. przeciwko Komisji, Rec. s. I-5151, pkt 47 i 48).

¹⁶⁷ Wyjaśnienie przedstawione przez Komisję w motywie 33 spornej decyzji w celu uzasadnienia zwolnienia z tego podatku kruszywa wywożonego jest bowiem nieistotne, jeżeli uwzględni się argumentację opartą na art. 91 WE, bronioną przez Komisję i rząd Zjednoczonego Królestwa przed Sądem, oraz to że Sąd niesłusznie był uznany za związany uzasadnieniem zawartym we wspomnianym motywie 33.

¹⁶⁸ Komisja i rząd Zjednoczonego Królestwa uważają, że Sąd, opierając się na tym, że AGL ma charakter podatku pośredniego, nie pozwolił na „poprawienie z mocą wsteczną” spornej decyzji, lecz po prostu na bardziej szczegółowe wyjaśnienie i rozwinięcie przyczyn przedstawionych w motywie 33 wspomnianej decyzji.

¹⁶⁹ W pkt 150 zaskarżonego wyroku Sąd przyznał, że uzasadnienie związane z charakterem AGL jako podatku pośredniego winno zostać uwzględnione, ponieważ dotyczy ono przyczyn podanych przez Komisję w motywie 33 spornej decyzji.

170 Artykuł 253 WE nie wyklucza, aby powody przedstawione w decyzji Komisji zostały później wyjaśnione w sposób bardziej szczegółowy.

171 Ponadto jest jasne, iż w niniejszej sprawie normami prawnymi regulującymi rozpatrywaną materię są art. 91 WE i zasada opodatkowania w kraju przeznaczenia. W konsekwencji postanowienie to należy w oczywisty sposób do kontekstu prawnego spornej decyzji.

— Ocena Trybunału

172 Jeżeli chodzi o obowiązek uzasadnienia spoczywający na Komisji, należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem uzasadnienie, jakiego wymaga art. 253 WE, powinno być dostosowane do charakteru rozpatrywanego aktu i przedstawiać w sposób jasny i jednoznaczny rozumowanie instytucji, która wydała akt, pozwalając zainteresowanym poznać podstawy podjętej decyzji, a właściwemu sądowi dokonać jej kontroli. Wymóg uzasadnienia należy oceniać w odniesieniu do konkretnej sytuacji, w szczególności do treści aktu, charakteru przywołanych argumentów, a także interesu, jaki w uzyskaniu informacji mogą mieć adresaci aktu lub inne osoby, których dotyczy on bezpośrednio i indywidualnie. Nie ma wymogu, by uzasadnienie wyszczególniało wszystkie istotne elementy faktyczne i prawne, ponieważ ocena, czy uzasadnienie aktu spełnia wymogi art. 253 WE, winna opierać się nie tylko na jego brzmieniu, ale także uwzględniać okoliczności jego wydania, jak również całość przepisów prawa regulujących daną dziedzinę (zob. w szczególności ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, pkt 63).

- 173 Jeżeli chodzi w szczególności o decyzję Komisji stwierdzającą brak istnienia pomocy państwa wskazywanej w skardze do Komisji, Komisja jest w każdym razie zobowiązana do przedstawienia w wystarczający sposób składającemu skargę powodów, dla których okoliczności faktyczne i prawne wskazane w złożonej do niej skardze były niewystarczające do udowodnienia istnienia pomocy państwa (ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Sytraval i Brink's France, pkt 64).
- 174 W niniejszym przypadku należy stwierdzić, że motyw 33 spornej decyzji uzasadnia zwolnienie wywożonego kruszywa faktem, że kruszywa mogą być zwolnione w Zjednoczonym Królestwie, jeżeli są wykorzystywane w zwolnionych procesach produkcji, jak na przykład produkcji szkła, plastiku, papieru, nawozów i pestycydów.
- 175 Biorąc pod uwagę, że władze brytyjskie nie mogą sprawować kontroli wykorzystania kruszywa poza swoim terytorium, zwolnienie dotyczące wywozu jest niezbędne do zapewnienia eksporterom kruszywa pewności prawa oraz w celu uniknięcia nierównego traktowania wywozu kruszywa, który w innym przypadku objęty byłby zwolnieniem na terytorium Zjednoczonego Królestwa.
- 176 Uzasadnienie zawarte w pkt 33 uzasadnienia spornej decyzji odnosi się więc do nierównego traktowania, które wynikałoby — przy braku zwolnienia kruszywa wywożonego — z faktu, że kruszywa wprowadzane do obrotu w Zjednoczonym Królestwie są zwolnione, jeżeli wykorzystywane są do określonych celów, podczas gdy kruszywa wykorzystywane do tych samych celów w państwie przywozu podlegałyby AGL ze względu na brak środków kontroli władz brytyjskich w odniesieniu do zastosowania kruszyw poza terytorium Zjednoczonego Królestwa.

177 Podobne uzasadnienie nie zawiera żadnego odniesienia do tego, że AGL ma charakter „podatku pośredniego” w rozumieniu art. 91 WE, w celu uzasadnienia zwolnienia kruszywa wywożonego, które wynika z rozróżnienia między kruszywami wprowadzanymi do obrotu w Zjednoczonym Królestwie a kruszywami wywożonymi.

178 W konsekwencji wbrew temu, co Sąd orzekł w pkt 150 zaskarżonego wyroku, nie można uznać, że uzasadnienie oparte na art. 91 WE wiąże się z uzasadnieniem podanym w spornej decyzji, opartym na tym, iż władze brytyjskie nie mają środków kontrolowania zastosowania materiałów jako kruszyw poza terytorium Zjednoczonego Królestwa, lecz stanowi ono w rzeczywistości inne uzasadnienie, dostarczone po przyjęciu tej decyzji. Sąd naruszył zatem art. 253 WE, uwzględniając to uzasadnienie w odniesieniu do motywów podanych w spornej decyzji.

179 W konsekwencji należy uwzględnić drugą część zarzutu czwartego.

W przedmiocie części pierwszej zarzutu czwartego

180 Ze względu na odpowiedź udzieloną na drugą część tego zarzutu nie ma potrzeby rozpatrywania jego pierwszej części.

W przedmiocie zarzutu piątego, dotyczącego braku wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE

Argumentacja stron

- ¹⁸¹ BAA podnosi, że Sąd, pomimo że prawidłowo przypomniał właściwe orzecznictwo w pkt 165–167 zaskarżonego wyroku, naruszył prawo, orzekając w pkt 171 i 172 tego wyroku, że Komisja słusznie zdecydowała o niewszczynianiu postępowania, o którym mowa w art. 88 ust. 2 WE.
- ¹⁸² Zdaniem wnoszącego odwołanie instytucja ta nie mogła bowiem „dojść do przekonania”, że AGL nie stanowiła pomocy państwa, na podstawie kilku motywów, które zostały temu poświęcone w spornej decyzji. Świadczy o tym w szczególności okoliczność, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku jest dużo bardziej szczegółowe i dłuższe niż uzasadnienie decyzji, jak również fakt, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku opiera się na innych argumentach niż argumenty przedstawione w spornej decyzji.
- ¹⁸³ Komisja i rząd Zjednoczonego Królestwa odpierają, że sama okoliczność, iż zaskarżony wyrok jest dłuższy niż sporna decyzja, nie może pozwolić na stwierdzenie, że instytucja ta naruszyła prawo, przyjmując decyzję o odmowie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego.

184 Rząd Zjednoczonego Królestwa dodaje, że Sąd prawidłowo podsumował i zastosował właściwe orzecznictwo oraz stwierdził, że jedyne ważne argumenty podniesione przez BAA na poparcie niniejszego zarzutu, dotyczące niespójności zarzucanych przy wyznaczeniu zakresu stosowania AGL, pokrywały się z tymi, które przedstawił on w ramach zarzutu dotyczącego naruszenia art. 87 ust. 1 WE. Zarzut ten ostatecznie jedynie powtarza argumenty podniesione przed Sądem.

Ocena Trybunału

185 Jak zaznaczono w pkt 113 niniejszego wyroku, procedura przewidziana w art. 88 ust. 2 WE jest niezbędna, jeżeli Komisja ma poważne trudności z oceną, czy dana pomoc jest zgodna ze wspólnym rynkiem.

186 Komisja nie może zatem poprzestać na wstępnym etapie, o którym mowa w art. 88 ust. 3 WE, w celu wydania pozytywnej decyzji w sprawie środka wprowadzonego przez państwo, chyba że po pierwszym badaniu może dojść do przekonania, że środek ten albo nie stanowi „pomocy” w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE, albo — w przypadku jego zakwalifikowania jako „pomocy” — jest on zgodny ze wspólnym rynkiem.

187 Natomiast jeśli to pierwsze badanie doprowadziło Komisję do odmiennego przekonania lub jeśli nawet nie pozwoliło na wyjaśnienie wszystkich wątpliwości powstałych w czasie badania zgodności tego środka ze wspólnym rynkiem, Komisja ma obowiązek zebrania wszelkich niezbędnych opinii i wszczęcia w tym celu postępowania, o którym mowa w art. 88 ust. 2 WE.

188 Jak słusznie zaznaczyły Komisja i rząd Zjednoczonego Królestwa, sam argument BAA, iż uzasadnienie zaskarżonego wyroku jest różne od uzasadnienia spornej decyzji, bardziej szczegółowe i dłuższe, nie może wykazywać, że Sąd niezgodnie z prawem stwierdził w pkt 172 zaskarżonego wyroku, że Komisja nie wykroczyła poza granice przysługującego jej uznania, oceniając, iż kontrola na gruncie art. 87 ust. 1 WE zarówno określenia przedmiotowego zakresu zastosowania AGL, jak i zwolnienia wywozu nie przedstawiała jakiegokolwiek poważnej trudności, która zobowiązywałaby ją do wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego, przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE.

189 Ponieważ BAA nie wyszczególnił konkretnych poważnych trudności w ocenie, które miałyby napotkać Komisja, zarzut piąty należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu szóstego, dotyczącego uzasadnienia spornej decyzji

Argumentacja stron

190 Na poparcie tego zarzutu BAA podnosi, że okoliczność, iż Sąd przyjął argumentację odmienną od zawartej w spornej decyzji, jest wystarczająca, by uznać, że Sąd nie mógł stwierdzić w pkt 146 zaskarżonego wyroku, że decyzja ta była wystarczająco uzasadniona w świetle wymogów art. 253 WE.

- ¹⁹¹ Komisja zaznacza z jednej strony, że BAA nie przedstawia żadnego konkretnego argumentu na poparcie tego zarzutu, i utrzymuje z drugiej strony, że sporna decyzja była wystarczająco uzasadniona. Rząd Zjednoczonego Królestwa zauważa, że BAA podnosi jedynie, iż Sąd przeanalizował argumenty stron sporu w sposób bardziej dogłębny niż wydaje się to czynić sporna decyzja i że w konsekwencji zarzut ten należy oddalić.

Ocena Trybunału

- ¹⁹² Jak przypomniano w pkt 173 niniejszego wyroku, jeżeli chodzi w szczególności o decyzję Komisji stwierdzającą brak istnienia pomocy państwa wskazywanej w skardze do Komisji, Komisja jest w każdym razie zobowiązana do przedstawienia w wystarczający sposób składającemu skargę powodów, dla których okoliczności faktyczne i prawne wskazane w złożonej do niej skardze były niewystarczające do udowodnienia istnienia pomocy państwa.
- ¹⁹³ Niemniej argumentacja wnoszącej odwołanie, iż Sąd przyjął różniące się i bardziej szczegółowe uzasadnienie niż Komisja, nie może wykazywać, że Sąd niezgodnie z prawem stwierdził, iż sporna decyzja była wystarczająco uzasadniona w świetle motywów w niej przedstawionych.

- ¹⁹⁴ W tych warunkach zarzut szósty należy również oddalić.

- ¹⁹⁵ Z całości powyższych rozważań wynika, że biorąc pod uwagę stwierdzone naruszenia prawa, zaskarżony wyrok należy uchylić.

W przedmiocie skierowania sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd

- ¹⁹⁶ Zgodnie z art. 61 akapit pierwszy Statutu Trybunału Sprawiedliwości, w wypadku uchylenia orzeczenia Sądu Pierwszej Instancji Trybunał Sprawiedliwości może wydać orzeczenie ostateczne w sprawie, jeśli stan postępowania na to pozwala, lub skierować sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Pierwszej Instancji.

- ¹⁹⁷ W niniejszym przypadku ze względu na naruszenia prawa stwierdzone odpowiednio w pkt 86–92 i 110–115 niniejszego wyroku sprawę należy skierować do ponownego rozpoznania przez Sąd.

- ¹⁹⁸ Ze względu na fakt, iż sprawa zostaje przekazana Sądowi do ponownego rozpoznania, rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów niniejszego postępowania odwoławczego nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

- 1) Wyrok Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 13 września 2006 r. w sprawie T-210/02 British Aggregates Association przeciwko Komisji zostaje uchylony.**
- 2) Sprawa zostaje przekazana Sądowi Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich do ponownego rozpoznania.**
- 3) Rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

Podpisy